

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

**Izvještaj o poslovanju kantonalnih komunalnih i
javnih komunalnih preduzeća za 2016. godinu
u Kantonu Sarajevo**

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl.ing.građ.

Sarajevo, maj/svibanj 2017. godine

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO

www.zavodzpr-sa.ba

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl. ing. grad.

Koordinacija i obrada:

SEKTOR ZA PLANIRANJE DRUŠTVENO-EKONOMSKOG RAZVOJA

e-mail: ecc_sektor@zavodzpr-sa.ba

Pomoćnik direktora za planiranje društveno ekonomskog razvoja:

mr. sc. Maida Fetahagić

Šef službe za istraživanje i strateško planiranje:

Emina Kašmo, dipl.ecc.

Šef službe za upravljanje projektima:

Ermina Ćatić, dipl. ecc.

Priprema i obrada:

Amsal Sobo, dipl. ecc.

Nihada Smajić, ekonomski tehničar

Uvod	5
1. Finansijski rezultati poslovanja.....	6
1.1. Prihodi.....	7
1.2. Rashodi.....	10
1.3. Dobit.....	13
1.4. Gubitak.....	18
2. Cijene komunalnih usluga.....	22
3. Sredstva budžeta.....	26
4. Investicije.....	27
5. Zaposlenost i plaće.....	30
6. Elementi bilansa stanja.....	35
7. Izvedeni pokazatelji poslovanja.....	40
Rezime	43
Aneks	45

Spisak tabela

Tabela 1.	Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a i JKP-a- u KM	6
Tabela 2.	Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a i JKP-a - struktura u %	7
Tabela 3.	Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a - nominalna struktura u KM	8
Tabela 4.	Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a- struktura u %	9
Tabela 5.	Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a- nominalna struktura u KM	11
Tabela 6.	Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a- struktura %	12
Tabela 7.	Materijalni troškovi i usluge KJKP-a i JKP-a – nominalna struktura u KM	12
Tabela 8.	Pregled sadašnjih i predloženih cijena komunalnih usluga KJKP-a i JKP-a	22
Tabela 9.	Sredstva budžeta u ukupnim prihodima KJKP-a i JKP-a	26
Tabela 10.	Isplata za investicije KJKP-a i JKP-a – u KM	27
Tabela 11.	Ostvarene investicije po tehničkoj strukturi u 2016. godini	28
Tabela 12.	Broj zaposlenih i plaće KJKP-a i JKP-a– 2015. i 2016.	30
Tabela 13.	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a- na dan 31.12.2016. god.	31
Tabela 14.	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a- na dan 31.12.2016.god. u %	32
Tabela 15.	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a– unutar stručne spreme u %.	32
Tabela 16.	Neto plaće po kvalifikacionoj strukturi zaposlenih – prosječna plaća u 2016. godini	33
Tabela 17.	Masa neto plaća i naknada – učešće u ukupnim rashodima	33
Tabela 18.	Ukupna poslovna sredstva kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća – aktiva u KM	35
Tabela 19.	KJKP i JKP na dan 31.12.2015. i 2016. - struktura ukupnih poslovnih sredstava	36
Tabela 20.	Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a- indeksi 2016/2015	36
Tabela 21.	Pasiva kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća - izvori sredstava u KM	37
Tabela 22.	Pasiva kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća – struktura u %	38
Tabela 23.	Izvor sredstava KJKP-a i JKP-a- indeksi 2016/2015.	39
Tabela 24.	Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a i JKP-a– na osnovu dobiti i neto dobiti	40
Tabela 25.	Nivo izvedenih pokazatelja poslovanja preduzeća u odnosu na prosjek KJKP-a i JKP-a.	41

Spisak grafova

Graf 1.	Struktura prihoda po KJKP-a i JKP-a- struktura u %	7
Graf 2.	Struktura ukupnih prihoda svih KJKP-a i JKP-a- struktura u %	9
Graf 3.	Rashodi po KJKP-a i JKP-a- struktura u %	10
Graf 4.	Ukupni rashodi svih KJKP-a i JKP-a- struktura u %	10
Graf 5.	Dobit i neto dobit u poslovanju po KJKP-a i JKP-a- struktura u %	13
Graf 6.	Gubitak po KJKP-a i JKP-a- struktura u %	18
Graf 7.	Isplata za investicije po izvorima finansiranja svih KJKP-a i JKP-a- u %	27
Graf 8.	Učešće u ukupno isplaćenim investicijama KJKP-a i JKP-a- u %	28
Graf 9.	Ostvarene investicije – struktura u %	29
Graf 10.	Učešće JKP u ukupnim ostvarenim investicijama – struktura u %	29
Graf 11.	Struktura zaposlenih na temelju sati rada –2016. u %	30
Graf 12.	Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo - 2016.	31
Graf 13.	Kvalifikaciona struktura zaposlenih na nivou svih KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2016. god	32
Graf 14.	Učešće u ukupnim poslovnim sredstvima KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2016. - građevinski objekati	35
Graf 15.	Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a- učešće preduzeća na dan 31.12.2015. i 2016.	37
Graf 16.	Ukupna pasiva KJKP-a i JKP-a- učešće kapitala na dan 31.12.2016.	38
Graf 17.	Efikasnost poslovanje preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a=0,90 – 2016.	41
Graf 18.	Rentabilnost poslovanje preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a=0,001 – 2016.	42
Graf 19.	Rentabilnost kapitala preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a=0,000 - 2016.	42
Graf 20.	Marža profita preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a=0,001– 2016	42
Graf 21.	Koeficijent obrta sredstava preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a=1,50– 2016.	42

Uvod

U skladu sa Programom rada Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo za 2017. godinu urađen je Izvještaj o poslovanju kantonalnih javnih komunalnih i javnih komunalnih preduzeća za 2016. godinu u Kantonu Sarajevo.

Cilj Izvještaja je da se osnivač upozna i kontinuirano prati ostvarene rezultate poslovanja kantonalnih javnih komunalnih preduzeća (KJKP): Vodovod i kanalizacija, Sarajevagas, Toplane, Rad, Park, Pokop, Tržnice i pijace i javnih komunalnih preduzeća (JKP) Vodostan Ilijaš, Komunalac Hadžići i Trnovo i preuzima određene mjere¹.

Osnivač kantonalnih javnih komunalnih preduzeća je Kanton Sarajevo (Skupština Kantona Sarajevo), a javnih komunalnih preduzeća osnivač je općina.

Izvještaj je struktuiran tako da pored uvoda i rezimea, sadrži finansijske rezultate poslovanja, cijene komunalnih usluga, sredstva budžeta, investicije, zaposlenost i plaće, elemente bilansa stanja i izvedene pokazatelje.

U Izvještaju se posebno akcentiraju problemi (rizici) poslovanja, ostvareni gubitak i dobit, uticaj cijena komunalnih usluga na ostvaren finansijski rezultat i prijedlog ekonomskih cijena.

Sastavni dio Izvještaja je Aneks-lična karta komunalnih preduzeća (KJKP-a i JKP-a).

Za pripremu Izvještaja javnih komunalnih preduzeća trebala su da dostave:

1. Usvojen Izvještaj o poslovanju preduzeća u 2016.godini
2. Bilans uspjeha preduzeća za 1.01- 31.12.2016.godine
3. Bilans stanja preduzeća na dan 31.12.2016.godine
4. Godišnji izvještaj o poslovanju preduzeća uz obrazac (Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2016. godinu)
5. Godišnji izvještaj o investicijama za 2016. godinu (Obrazac INV – 01)
6. Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji obračun za 2016. godinu
7. Podatke o kvalifikacionoj strukturi zaposlenih (Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih - VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK)
8. Neto plata bez naknade i neto plata sa naknadom (prekovremeni rad, noćni rad, rad subotom i nedeljom, rad za vrijeme prznika itd.) po kvalifikacijama VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK. Dati komparaciju nivoa plata sa Kolektivnim ugovorom o komunalnim djelatnostima.
9. Strukturu gubitka u apsolutnom i relativnom iznosu
10. Program sanacije gubitka
11. Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unapređenje poslovanja
12. Strukturu cijene usluge i prijedlog ekonomске cijene sa strukturom

U cilju potpunijeg sagledavanja poslovanja komunalnih KJKP-a i JKP-a podaci za 2016. godinu komparirani su sa podacima iz 2015. godine.

Izvještaj je urađen na temelju materijala kantonalnih javnih komunalnih preduzeća i javnih komunalnih preduzeća u Kantonu Sarajevo dostavljenih Zavodu za planiranje razvoja Kantona Sarajevo.

¹ Poslovanje KJKP Gras je predmet posebne Informacije.

1. Finansijski rezultati poslovanja

Ostvareni finansijski rezultati u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu

U 2016. godini nastavljen je trend teških uslova poslovanja, prvenstveno se misli na važeće cijene usluga, koje su neekonomiske, visoke cijene ulaznih osnovnih materijala (KJKP-a Sarajevagas, Toplane), velike gubitke proizvoda (gubitak vode u mreži kod KJKP-a Vodovod i Kanalizacija) otežanu naplatu, velika potraživanja, općenito slabu likvidnost i druge probleme koji se ponavljaju iz godine u godinu. Sve ovo imalo je uticaja na rezultate poslovanja u 2016. godini, ali i pored svih ovih uzroka i dugogodišnjih nerješenih problema sva KJKP-a i JKP-a su svoju osnovnu funkciju realizovali.

Kantonalna javna komunalna preduzeća u 2016. godini ostvarila su ukupne prihode od 262.374.341 KM i manji su u odnosu na 2015. godinu za 4,9%. Na dan 31.12.2016. godine ukupni rashodi iznosili su 275.387.197 KM i manji su za 9,7% u odnosu na prethodnu godinu.

Dobit u poslovanju (dubit prije oporezivanja) ostvarilo je pet kantonalnih javnih komunalnih preduzeća i dva preduzeća (JKP-a): Toplane, Tržnice i pijace, Rad, Pokop, Sarajevagas, JKP Vodostan Ilijaš i JKP Trnovo u iznosu 3.582.368 KM, i veća je za oko 7,4 puta u odnosu na ostvarenu dobit u 2015. godini.

Gubitak na kraju 2016. godine iznosi 16.595.224 KM i manji je u odnosu na 2015. godinu za 43,6 %. Gubitak prema Bilansu uspjeha ostvarila su KJKP-a: Vodovod i kanalizacija, Park i JKP Komunalac Hadžići.

Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a i JKP-a u KM

Tabela 1.

Red. broj	KJKP i JKP	Godina	Ukupni prihodi	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Ukupni rashodi	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Dobit u poslovanju	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Neto dubit	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Gubitak	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	
1.	Vodovod i kanalizacija	2016.	47.794.041	102,6	63.742.699	103,8					15.948.658	107,4	
		2015.	46.572.336		61.426.356						14.854.020		
2.	Sarajevagas	2016.	86.081.706	82,8	86.056.632	79,7	25.074		22.567				
		2015.	103.989.733		108.021.907						4.032.174		
3.	Toplane	2016.	57.521.004	99,9	55.531.115	82,6	1.989.889		1.784.128				
		2015.	57.598.625		67.217.995						9.619.370		
4.	Rad	2016.	38.360.141	100,0	38.179.730	99,7	180.411	233,0	162.370	233,0			
		2015.	38.361.927		38.284.506		77.421		69.680				
5.	Park	2016.	8.755.993	99,5	9.387.501	97,4					631.508	74,7	
		2015.	8.795.727		9.641.556						845.829		
6.	Pokop	2016.	9.527.925	96,3	9.302.560	94,3	225.365	836,7	188.513	1300,4			
		2015.	9.894.568		9.867.632		26.936		14.497				
7.	Tržnice i pijace	2016.	4.333.129	111,2	3.499.229	94,3	833.900	450,2	749.283	456,9			
		2015.	3.896.897		3.711.671		185.226		163.993				
8.	Vodostan	2016.	1.857.709	118,8	1.694.420	101,9	163.289		146.960				
		2015.	1.563.775		1.662.079						98.304		
9.	Komunalac	2016.	5.720.936	124,2	5.735.994	126,3					15.058		
		2015.	4.605.255		4.542.234		63.021		63.021				
10.	Trnovo	2016.	2.421.757	390,9	2.257.317	461,8	164.440	125,9	147.948	116,6			
		2015.	619.496		488.851		130.645	3,6	126.857				
Ukupno		2016.	262.374.341	95,1	275.387.197	90,3	3.582.368	741,3	3.201.769	730,9	16.595.224	56,4	
		2015.	275.898.339		304.864.787		483.249		438.048		29.449.697		

Ostvareni finansijski rezultati poslovanja KJKP-a i JKP-a struktura u %

Tabela 2.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi	Dobit u poslovanju	Neto dobit	Gubitak	
1.	Vodovod i kanalizacija	2016.	18,2	23,1			96,1	
		2015.	16,9	20,1			50,4	
2.	Sarajevagas	2016.	32,8	31,2	0,7	0,7		
		2015.	37,7	35,4			13,7	
3.	Toplane	2016.	21,9	20,2	55,5	55,7		
		2015	20,9	22,0			32,7	
4.	Rad	2016.	14,6	13,9	5,0	5,1		
		2015.	13,9	12,6	16,0	15,9		
5.	Park	2016.	3,3	3,4			3,8	
		2015.	3,2	3,2			2,9	
6.	Pokop	2016.	3,6	3,4	6,3	5,9		
		2015.	3,6	3,2	5,6	3,3		
7.	Tržnice i pijace	2016.	1,7	1,3	23,3	23,4		
		2015.	1,4	1,2	38,3	37,4		
8.	Vodostan	2016.	0,7	0,6	4,6	4,6		
		2015.	0,6	0,5			0,3	
9.	Komunalac	2016.	2,2	2,1			0,1	
		2015.	1,7	1,5	13,0			
10.	Trnovo	2016.	0,9	0,8				
		2015.	0,2	0,2	0,2	29,0		
Ukupno		2016.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
		2015.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

Izvor podataka: Bilans uspjeha

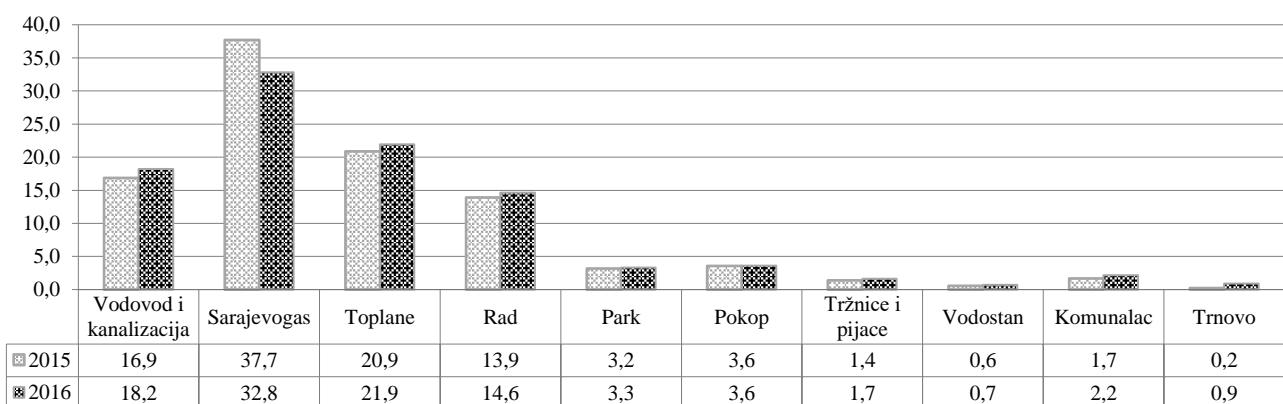
Sarajevagas učestvuje u ukupnim prihodima svih preduzeća sa 32,8%, a u rashodima sa 31,2%. Dobit u poslovanju svih preduzeća najviše generišu Toplane sa 55,5% učešća. Gubitak je najveći u Vodovodu i kanalizaciji sa 96,1% učešća u ukupno ostvarenom gubitku svih preduzeća.

1.1. Prihodi

U strukturi ostvarenog ukupnog prihoda u 2016. godini, kantonalna javna komunalna preduzeća: Sarajevagas, Toplane, Vodovod i kanalizacija i Rad ostvarili su 87,5% ukupnih prihoda. Učešće pojedinih KJKP-a i JKP-a u ukupnom prihodu svih ovih preduzeća za 2016. i 2015. godinu dano je na Grafu 1.

Struktura prihoda po KJKP-a i JKP-a, u %

Graf 1.

Nominalna struktura ukupnih prihoda po preduzećima kao i indeks 2016/2015 daje se u Tabeli 3, a struktura formiranja ukupnih prihoda po preduzećima u % daje se u Tabeli 4.

Ukupni prihodi KJKP-a-i JKP-a nominalna struktura u KM

Tabela 3.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Prihodi od osnovne aktivnosti	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Prihodi od finansiranja	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Ostali prihodi	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Ukupni prihodi	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	
1.	Vodovod i kanalizacija	2016.	43.546.494	101,1	448.750	287,7	3.798.797	114,2	47.794.041	102,6	
		2015.	43.089.060		155.955		3.327.321		46.572.336		
2.	Sarajevogas	2016.	85.396.946	82,7	72.912	24,6	611.848	132,4	86.081.706	82,8	
		2015.	103.231.421		296.186		462.126		103.989.733		
3.	Toplane	2016.	54.091.595	99,7	203.003	131,2	3.226.406	101,7	57.521.004	99,9	
		2015.	54.272.931		154.675		3.171.019		57.598.625		
4.	Rad	2016.	37.129.789	99,8	286.825	86,9	943.527	112,7	38.360.141	100,0	
		2015.	37.194.928		330.121		836.878		38.361.927		
5.	Park	2016.	8.682.205	99,5	87	8,6	73.701	103,6	8.755.993	99,5	
		2015.	8.723.576		1.012		71.139		8.795.727		
6.	Pokop	2016.	9.486.961	95,9	82	154,7	40.882	1712,7	9.527.925	96,3	
		2015.	9.892.128		53		2.387		9.894.568		
7.	Tržnice i pijace	2016.	4.326.313	111,0			6.816	1122,9	4.333.129	111,2	
		2015.	3.896.290				607		3.896.897		
8.	Vodostan	2016.	1.848.720	118,5			8.989	258,6	1.857.709	118,8	
		2015.	1.560.299				3.476		1.563.775		
9.	Komunalac	2016.	5.536.959	131,8	5.585	223,1	178.392	44,4	5.720.936	124,2	
		2015.	4.201.190		2.503		401.562		4.605.255		
10.	Trnovo	2016.	2.421.086	392,6	7	175,0	664	23,2	2.421.757	390,9	
		2015.	616.635		4		2.857		619.496		
Ukupno		2016.	252.467.068	94,7	1.017.251	108,2	8.890.022	107,4	262.374.341	95,1	
		2015.	266.678.458		940.509		8.279.372		275.898.339		

U odnosu na prošlu godinu, ukupni prihodi smanjeni su za 4,9%, prihodi od osnovne aktivnosti 5,3%, dok su prihodi od finansiranja povećani za 8,2%, a ostali prihodi povećani za 7,4%. Znatno povećanje prihoda od osnovne aktivnosti imaju preduzeća: Trnovo preko 3,9 puta, Komunalac 31,8%, Vodostan 18,5%, Tržnice i pijace 11%, Vodovod i kanalizacija 1,1%. Posmatrajući prihode od finansiranja, kod Vodovoda i kanalizacije došlo je do povećanja preko 2,8 puta, Komunalac preko 2,3 puta, Trnovo 75,0%, Pokop 54,7%, Toplane 31,2% i td.

Ukupni prihodi KJKP-a-i JKP-a – struktura u %

Tabela 4.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Prihodi od osnovne aktivnosti	Prihodi od finansiranja	Ostali prihodi	Ukupni prihodi	
1.	Vodovod i kanalizacija	2016.	91,1	0,9	7,9	100,0	
		2015.	92,5	0,3	7,1	100,0	
2.	Sarajevogas	2016.	99,2	0,1	0,7	100,0	
		2015.	99,3	0,3	0,4	100,0	
3.	Toplane	2016.	94,0	0,4	5,6	100,0	
		2015.	94,2	0,3	5,5	100,0	
4.	Rad	2016.	96,8	0,7	2,5	100,0	
		2015.	97,0	0,9	2,2	100,0	
5.	Park	2016.	99,2		0,8	100,0	
		2015.	99,2		0,8	100,0	
6.	Pokop	2016.	99,6		0,4	100,0	
		2015.	100,0			100,0	
7.	Tržnice i pijace	2016.	99,8		0,2	100,0	
		2015.	100,0			100,0	
8.	Vodostan	2016.	99,5		0,5	100,0	
		2015.	99,8		0,2	100,0	
9.	Komunalac	2016.	96,8	0,1	3,1	100,0	
		2015.	91,2	0,1	8,7	100,0	
10.	Trnovo	2016.	100,0			100,0	
		2015.	99,5		0,5	100,0	
Ukupno		2016.	96,2	0,4	3,4	100,0	
		2015.	96,7	0,3	3,0	100,0	

Posmatrano po preduzećima struktura formiranja prihoda se razlikuje.

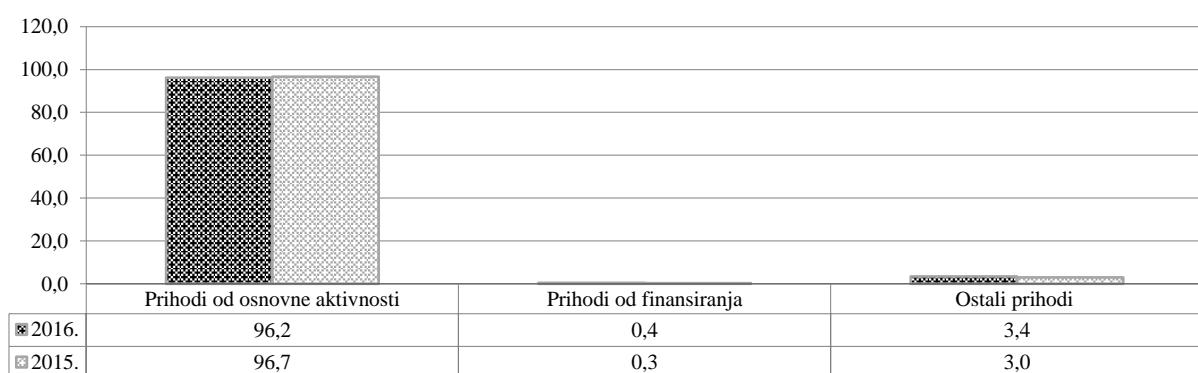
Učešće prihoda od osnove aktivnosti najveće je u JKP Trnovo 100%, KJKP-u Tržnice i pijace 99,8% i KJKP-u Pokop 99,6, a najmanje u KJKP-u Vodovod i Kanalizacija 91,1%.

Prihodi od finansiranja u strukturi prihoda su neznatani u

Ukupna struktura prihoda svih KJKP-a i JKP-a za 2016. i 2015. godinu prikazana je na Grafu 2.

Struktura ukupnih prihoda svih KJKP-a-i JKP-a, u %

Graf 2.

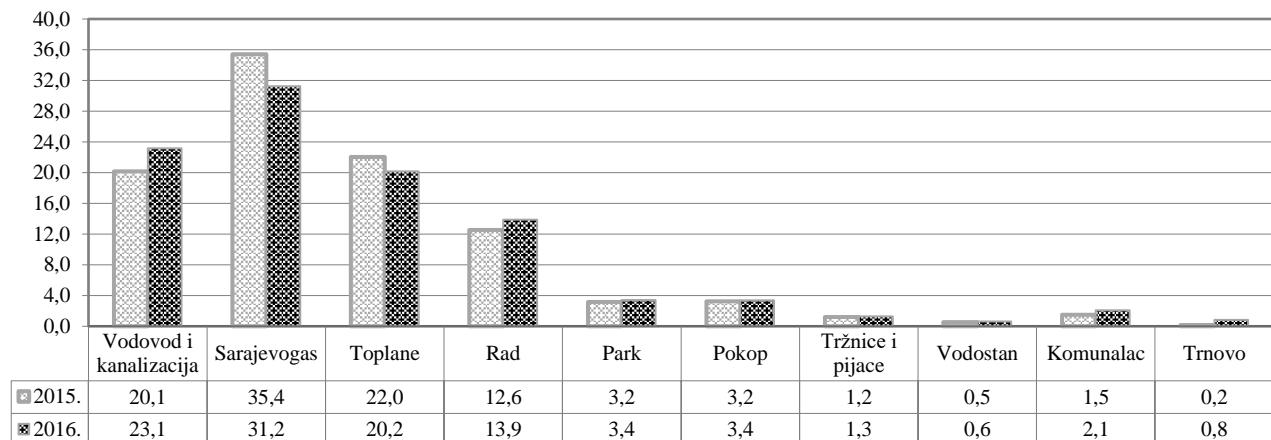
U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od osnovne aktivnosti smanjeni su na 96,2% učešća, ostali prihodi su povećani na 3,4% a prihodi od finansiranja povećani su na 0,4% učešća.

1.2 Rashodi

U 2016. godini četiri kantonalna javna komunalna preduzeća: Sarajevogas, Toplane, Vodovod i kanalizacija i Rad ostvarili su preko 88,4% ukupnih rashoda KJKP-a i JKP-a. (Graf 3.)

Rashodi po KJKP-a i JKP-a struktura u %

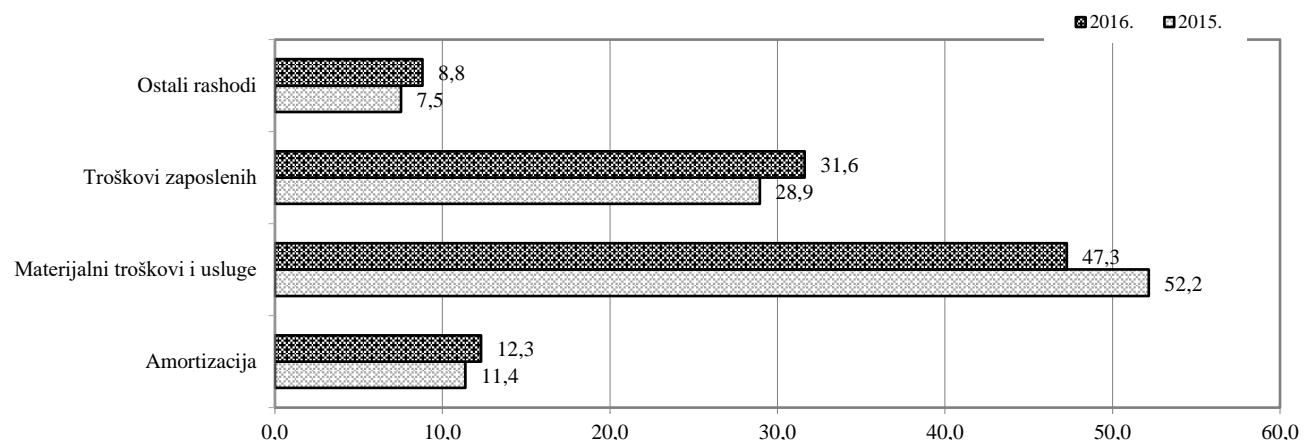
Graf 3.

U strukturi formiranja ukupnih rashoda KJKP-a i JKP-a dominantni su materijalni troškovi i usluge sa učešćem od 47,3% i sa amortizacijom od 12,3%, čine 59,6% troškova u ukupnim rashodima. Troškovi zaposlenih (bruto plaće, porezi i doprinosi na plaće i naknade plaća, te ostali troškovi zaposlenih) povećani su sa 28,9% u 2015. godini na 31,6% učešća u 2016. (Graf 4)

Ukupni rashodi svih KJKP-a i JKP, u %

Graf 4.

Nominalna struktura ukupnih rashoda KJKP-a i JKP-a u odnosu na prethodnu godinu data je u Tabeli 5., a struktura ukupnih rashoda po KJKP-a i JKP-a u % data je u Tabeli 6.

Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a - nominalna struktura u KM

Tabela 5.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Amortizacija	Indeks <u>2016</u> 2015	Materijalni torškovi i usluge	Indeks <u>2016</u> 2015	Troškovi zaposlenih	Indeks <u>2016</u> 2015	Ostali rashodi	Indeks <u>2016</u> 2015	Ukupni rashodi	Indeks <u>2016</u> 2015	
1.	Vodovod i kanalizacija	2016.	18.455.997	99,1	15.706.889	106,7	22.602.614	99,7	6.977.199	129,1	63.742.699	103,8	
		2015.	18.631.381		14.719.879		22.672.001		5.403.095		61.426.356		
2.	Sarajevogas	2016.	6.808.528	98,4	66.981.139	75,8	9.714.242	98,2	2.552.723	90,2	86.056.632	79,7	
		2015.	6.920.466		88.381.312		9.888.902		2.831.227		108.021.907		
3.	Toplane	2016.	4.131.330	90,6	32.912.521	77,5	10.402.583	101,1	8.084.681	81,7	55.531.115	82,6	
		2015.	4.560.840		42.465.174		10.293.981		9.898.000		67.217.995		
4.	Rad	2016.	1.649.074	100,5	6.700.534	93,9	25.144.332	97,7	4.685.790	124,5	38.179.730	99,7	
		2015.	1.640.150		7.134.477		25.746.817		3.763.062		38.284.506		
5.	Park	2016.	290.904	101,4	1.210.715	80,9	7.041.388	94,0	844.494	229,6	9.387.501	97,4	
		2015.	286.857		1.496.529		7.490.439		367.731		9.641.556		
6.	Pokop	2016.	1.285.057	90,0	1.051.458	59,8	6.192.991	96,7	773.054	277,3	9.302.560	94,3	
		2015.	1.427.286		1.758.177		6.403.348		278.821		9.867.632		
7.	Tržnice i pijace	2016.	207.292	100,4	515.033	88,1	2.753.947	96,6	22.957	33,6	3.499.229	94,3	
		2015.	206.554		584.656		2.852.143		68.318		3.711.671		
8.	Vodostan	2016.	311.931	138,4	360.394	88,4	891.065	99,1	131.030	100,8	1.694.420	101,9	
		2015.	225.379		407.843		898.819		130.038		1.662.079		
9.	Komunalac	2016.	707.654	104,7	2.725.616	148,4	2.141.479	117,8	161.245	76,3	5.735.994	126,3	
		2015.	675.854		1.836.350		1.818.589		211.441		4.542.234		
10.	Trnovo	2016.	43.260	74,6	1.997.436	781,7	215.784	127,1	837	15,1	2.257.317	461,8	
		2015.	58.027		255.520		169.754		5.550		488.851		
Ukupno		2016.	33.891.027	97,9	130.161.735	81,8	87.100.425	98,7	24.234.010	105,6	275.387.197	90,3	
		2015.	34.632.794		159.039.917		88.234.793		22.957.283		304.864.787		

Izvor podataka: Statistički aneks godišnjeg izvještaja za 2016. godinu (obrazac – Stat aneks)

Uočava se smanjene materijalnih troškova i usluga za 18,2% na nivou svih KJKP-a i JKP-a. Do smanjenje materijalnih troškova i usluga došlo je u svim KJKP-a izuzev Vodovoda i kanalizacije, te u JKP-u Vodostan, dok povećanje bilježe Trnovo i Komunalac Hadžići.

Troškovi zaposlenih (plaće i naknade plaća neto, porezi i doprinosi iz plaća i naknada plaća) smanjeni su na nivou svih kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća za 1,3%, a ostali rashodi su veći za 5,6% i troškovi amortizacije su manji za 2,1% u odnosu na prethodnu godinu.

U strukturi ukupnih rashoda, kao što je istaknuto, značajno je učešće materijalnih troškova i usluga od 130.161.735 KM, što iznosi 47,2% ukupnog rashoda KJKP-a i JKP-a. Od ovih troškova, na sirovine, energiju i rezervne djelove odnosi se 115.909.815 KM odnosno 89,1%, na troškove usluga 14.251.928 KM odnosno 10,9%.

Troškovi sirovina, energije i rezervnih djelova manji su za 22,3%, a troškovi usluga veći za 44,3% u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupno učešće troškova zaposlenih u ukupnim rashodima iznosi preko jedne četvrtine. Posmatrajući ove troškove pojedinačno po KJKP-a i JKP-a uočava se da najmanje učešće troškova zaposlenih u rashodima ima JKP Trnovo od 9,6, Sarajevogas 11,3%, Toplane od 18,7%, a najveće učešće imaju: Tržnice i pijace 78,7%, Park 75%, Rad 65,9%, itd. (Tabela 6.)

Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a-struktura %**Tabela 6.**

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Amortizacija	Materijalni troškovi i usluge	Troškovi zaposlenih	Ostali rashodi	Ukupni rashodi	
1.	Vodovod i kanalizacija	2016.	29,0	24,6	35,5	10,9	100,0	
		2015.	30,3	24,0	36,9	8,8	100,0	
2.	Sarajevogas	2016.	7,9	77,8	11,3	3,0	100,0	
		2015.	6,4	81,8	9,2	2,6	100,0	
3.	Toplane	2016.	7,4	59,3	18,7	14,6	100,0	
		2015.	6,8	63,2	15,3	14,7	100,0	
4.	Rad	2016.	4,3	17,5	65,9	12,3	100,0	
		2015.	4,3	18,6	67,3	9,8	100,0	
5.	Park	2016.	3,1	12,9	75,0	9,0	100,0	
		2015.	3,0	15,5	77,7	3,8	100,0	
6.	Pokop	2016.	13,8	11,3	66,6	8,3	100,0	
		2015.	14,5	17,8	64,9	2,8	100,0	
7.	Tržnice i pijace	2016.	5,9	14,7	78,7	0,7	100,0	
		2015.	5,6	15,8	76,8	1,8	100,0	
8.	Vodostan	2016.	18,4	21,3	52,6	7,7	100,0	
		2015.	13,6	24,5	54,1	7,8	100,0	
9.	Komunalac	2016.	12,3	47,5	37,3	2,8	100,0	
		2015.	14,9	40,4	40,0	4,7	100,0	
10.	Trnovo	2016.	1,9	88,5	9,6		100,0	
		2015.	11,9	52,3	34,7	1,1	100,0	
Ukupno		2016.	12,3	47,3	31,6	8,8	100,0	
		2015.	11,4	52,2	28,9	7,5	100,0	

Učešće troškova sirovina, energije i rezervnih djelova u ukupnim rashodima KJKP-a i JKP-a, s obzirom na karakter poslovanja najveće je u Sarajevogas-u 75,4% i Toplanama 55,90%. (Kolona 10 .Tabela 7.)

Učešće troškova usluga u ukupnim rashodima KJKP-a i JKP-a, najveće je u JKP Trnovo 38,6%,Tržnicama i pijacama 11,4% te JKP Vodostan 11,3% (Kolona 11. Tabela 7).

Materijalni troškovi i usluge KJKP-a JKP-a-nominalna struktura u KM**Tabela 7.**

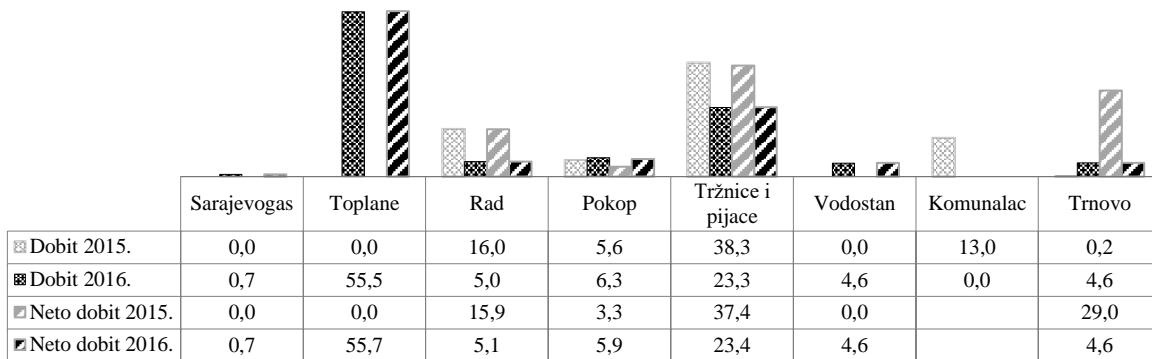
R.br	KJKP i JKP	Godina	sir. energ. i rez. djelovi	Indeks 2016. 2015.	Usluge	Indeks 2016. 2015.	Ukupno	Indeks 2016. 2015.	Ukupni rashodi	3/9 u %	5/9 u %	
			1									
1.	Vodovod i kanalizacija	2016.	11.201.910	86,1	4.504.979	263,7	15.706.889	106,7	63.742.699	17,6	7,1	
		2015.	13.011.364		1.708.515		14.719.879		61.426.356	21,2	2,8	
2.	Sarajevogas	2016.	64.917.871	75,3	2.063.268	96,8	66.981.139	75,8	86.056.632	75,4	2,4	
		2015.	86.250.108		2.131.204		88.381.312		108.021.907	79,8	2,0	
3.	Toplane	2016.	31.014.804	76,0	1.897.717	113,6	32.912.521	77,5	55.531.115	55,9	3,4	
		2015.	40.794.728		1.670.446		42.465.174		67.217.995	60,7	2,5	
4.	Rad	2016.	4.773.087	90,0	1.927.447	105,1	6.700.534	93,9	38.179.730	12,5	5,0	
		2015.	5.300.913		1.833.564		7.134.477		38.284.506	13,8	4,8	
5.	Park	2016.	832.272	97,1	378.451	59,2	1.210.723	80,9	9.387.501	8,9	4,0	
		2015.	857.210		639.319		1.496.529		9.641.556	8,9	6,6	
6.	Pokop	2016.	625.813	52,1	425.645	76,3	1.051.458	59,8	9.302.560	6,7	4,6	
		2015.	1.200.661		557.516		1.758.177		9.867.632	12,2	5,6	
7.	Tržnice i pijace	2016.	131.638	82,1	383.395	90,4	515.033	88,1	3.499.229	3,8	11,0	
		2015.	160.345		424.311		584.656		3.711.671	4,3	11,4	
8.	Vodostan	2016.	254.855	115,9	105.539	56,1	360.394	88,4	1.694.420	15,0	6,2	
		2015.	219.851		187.992		407.843		1.662.079	13,2	11,3	
9.	Komunalac	2016.	2.083.866	159,9	641.750	120,4	2.725.616	148,4	5.735.994	36,3	11,2	
		2015.	1.303.250		533.100		1.836.350		4.542.234	28,7	11,7	
10	Trnovo	2016.	73.699	110,4	1.923.737	1019,0	1.997.436	781,7	2.257.317	3,3	85,2	
		2015.	66.735		188.785		255.520		488.851	13,7	38,6	
Ukupno		2016.	115.909.815	77,7	14.251.928	144,3	130.161.743	81,8	275.387.197	42,1	5,2	
		2015.	149.165.165		9.874.752		159.039.917		304.864.787	48,9	3,2	

1.3. Dobit

U 2016. godini ostvarena je dobit u iznosu od 3.582.368 KM i veća je preko 7,4 puta u odnosu na 2015. godinu. Neto dobit u 2016. godini ostvarena je u iznosu od 3.201.769 KM i veća je oko 7,3 puta u odnosu na 2015. godinu. Dobit i neto dobit u poslovanju su ostvarila sva JKP-a osim: Vodovoda i kanalizacije, Parka i Komunalca (Graf 5).

Dobit i neto dobit u poslovanju po KJKP-a i JKP-a-struktura u %

Graf 5.

KJKP Sarajevogas, d.o.o. u 2016. godini Preduzeće nije poslovalo sa gubitkom tj. uspješno su ostvareni svi planirani poslovni ciljevi i zadaci, koji su doveli do pozitivnog finansijskog rezultata, dobitka od 25.074 KM, koji je bolji od finansijskog rezultata ostvarenog u prethodnoj 2015. godini, kao i od finansijskog rezultata predviđenog Rebalansom plana poslovanja za 2016. godinu. Ostvarenju boljeg finansijskog rezultata doprinijeli su sljedeći faktori:

- značajno veća isporuka prirodnog gasa u odnosu na planiranu za 11,6 miliona Sm³, odnosno 10% i u odnosu na ostvarenu u prošloj godini za 7,7 Sm³, odnosno 6,4% što je doprinijelo povećanju prihoda od prodaje, a time i prihoda distribucije gasa
- cijena distribucije koja je korigovana 01.10.2015. godine za sve kategorije kupaca, ali su efekti korekcije tek do izražaja došli u 2016. godini što je doprinijelo djelimičnom povećanju prihoda od distribucije prirodnog gasa, kojim Preduzeće pokriva troškove prirodnog gasa
- smanjenje nabavne cijene gase više puta u toku 2016. godine tj. sa 0,640 KM/Sm³ na 0,450 KM/Sm³ → što je doprinijelo vraćanju interesovanja za potrošnju prirodnog gasa, ali i povećanju same potrošnje
- osmišljene aktivnosti Uprave Preduzeća na afirmaciji prirodnog gasa što je doprinijelo povećanju prodaje usluga, odnosno povećanju svih kategorija prihoda od usluga
- osmišljene i kontrolirane aktivnosti Uprave Preduzeća u smislu efikasnog i efektivnog upravljanja svim resursima preduzeća, sa posebnim akcentom na ljudske potencijale što je doprinijelo sprečavanju nastanka dodatnih troškova, kako u segmentu primanja zaposlenih, tako i u drugim segmentima
- istrajni programi štednje i racionalizacije što je doprinijelo smanjenju troškova poslovanja na koje Preduzeće može uticati.

Neophodno je istaći i probleme koji su, takođe, obilježili 2016. godinu, a to su:

- odnos prema najznačajnijem kupcu, KJKP "Toplane-Sarajevo" d.o.o. Sarajevo: Preduzeće je istrajno i u kontinuitetu tokom cijele godine nastojalo pronaći adekvatno sporazumno rješenje za prevazilaženje problema velikih akumuliranih dugovanja ovoga kupca, kako bi se odustalo

od namirenja potraživanja sudskim putem, i kako bi se cjelokupan akumulirani dug reprogramirao tj. sporazumno, ugovorom na rate izmirio, i

- odnos sa najznačajnijim dobavljačem, BH-Gasom: Preduzeće je nastojalo isposlovati sporazumno rješenje za prevazilaženje problema velikih akumuliranih dugovanja KJKP "Toplane-Sarajevo" d.o.o. Sarajevo, koje bi bilo polazište za istovremeno koncipiranje analognog sporazumnog rješenja Sarajevogasa sa BH-Gasom, gdje bi se, takođe, reprogramiranjem, tj. ugovorom na rate izmirile akumulirane obaveze za nabavljeni gas.

U cilju rješavanja navedenih problema, sačinjene su mnogobrojne analize, izvještajno analitički materijali na osnovu kojih su predlagani mnogobrojni različiti modaliteti rješenja, o kojima je pregovarano u više navrata i koji su imali za cilj lančano sistemsko rješenje na relaciji KJKP "Toplane-Sarajevo" d.o.o. Sarajevo/KJKP "Sarajevogasa" d.o.o. Sarajevo/BH-Gas. Rezultat navedenih aktivnosti je Ugovor o reprogramu duga, koji je Uprava Preduzeća zaključila sa KJKP "Toplane-Sarajevo" d.o.o. Sarajevo, a obuhvata način i dinamiku reprogramiranja otplate neizmirenog duga pomenutog Preduzeća zaključno sa 31.12.2016. godine.

KJKP "Toplane" d.o.o. Sarajevo je po obračunu za 2016. godinu iskazalo neto dobit u iznosu od 1.784.128 KM, što je prvi put u poslijeratnom periodu poslovanja preduzeća.

Preduzeće je utvrdilo ciljeve i politike preduzeća u vezi sa osnovnim poteškoćama u radu (rizicima) koji su obrađeni kroz Studiju rizika za 2016. godinu. Organi upravljanja su permanentno ukazivali na uočene poteškoće i probleme u poslovanju, tj. rizike poslovanja, čije rješavanje nije u nadležnosti organa u preduzeću, nego organa izvršne i zakonodavne vlasti Kantona. Nepoduzimanje adekvatnih mјera (sve do avgusta 2016. godine) dovelo je do akumuliranja gubitaka i iskazivanja gubitka iznad visine kapitala.

Po Izvještaju o poslovanju za period 01.01.-31.12.2016. godine, **nepokriveni gubici u poslovanju iznose 113.082.241 KM**, od čega:

- <u>gubitak iznad visine kapitala iznosi:</u>	<u>88.712.252 KM</u>
- dio gubitka iz 2008. godine	24.615.886 KM
- dio gubitka iz 2009. godine	16.677.412 KM
- dio gubitka iz 2010. godine	7.571.446 KM
- dio gubitka iz 2011. godine	11.721.019 KM
- dio gubitka iz 2012. godine	21.604.339 KM
- dio gubitka iz 2013. godine	3.994.934 KM
- <u>gubitak do visine kapitala iznosi:</u>	<u>24.369.989 KM</u>
- gubitak ranijih godina (dio gubitka iz 2013.godine)	9.583.916 KM
- gubitak ranijih godina (dio gubitka iz 2014.godine)	3.382.575 KM
- gubitak za period 01.01 - 31.12.2015. godine	9.619.370 KM

Bruto potraživanja od prodaje na dan 31.12.2016. godine iznose 89.395.823 KM, od čega je ispravka vrijednosti potraživanja 75.473.102 KM, a neto potraživanja iznose 13.922.721 KM i odnose se na ona potraživanja koja zadovoljavaju kriterij tekuće imovine.

KJKP Toplane je dalo prijedlog mjera koje je potrebno preduzeti:

- mjere koje su na raspolaganju preduzeću da bi obezbijedilo efikasniju naplatu su nedovoljne
- nedonošenje sistemskih rješenja, kako je navedeno u Akcionom planu, i pored mjera isključenja, i dalje će rezultirati povećanjem potraživanja
- neophodnost poštivanja MRS i Zakona o računovodstvu nalaže korekciju (ispravku) nenaplaćenih potraživanja, u skladu sa usvojenim politikama
- analiza rada suda po podnijetim prijedlozima govori o sporosti i neefikasnosti, te poštujući princip fer prezentacije i načelo opreznosti takođe uslovjava ispravku potraživanja i reklassifikaciju potraživanja
- poštujući navedene kriterije, po prijedlogu Uprave preduzeća, koji je sastavni dio Izvještaja o prodaji, naplati i potraživanjima, a koji je prihvatio Odbor za reviziju i Nadzorni odbor.

Sredstva za izmirenje obaveza prema Sarajevogasu iznose 93.753.553 KM za period do 31.12.2015. godine, a na dan 22.02.2017. godine.

Pozitivnom efektu u poslovanju Preduzeća doprinijela je Odluka Vlade Kantona Sarajevo od 15.08.2016. godine o usvajanju Tarifnog sistema, kao i odobravanje cijene grijanja po kojoj se ostvaruje prihod koji pokriva poslovne rashode, a što je omogućilo da se tekuće obaveze za isporučeni gas redovno izmiruju i zaustavi dugogodišnji trend povećanja obaveza.

Preduzeće je sačinilo Studiju rizika za 2015. godinu. Preduzeća je istaklo da značajan dio aktivnosti nemoguće je rješavati u okviru "Toplana", već je zbog neekonomске cijene centralnog grijanja u čitavom postratnom periodu, Preduzeće je ostvarivalo gubitak u poslovanju.

Zbog neodobravanja cijene korištenja centralnog grijanja i nemogućnosti naplate potraživanja, u čitavom postratnom period preduzeće je ostvarivalo gubitak u poslovanju i pored mjera štednje i racionalizacije troškova.

Kanton Sarajevo je preuzeo obavezu planiranja sredstava u Budžetu Kantona Sarajevo, za izmirenje obaveza preduzeća za anuitete koji dospijevaju po IDA kreditima, zbog gubitka u poslovanju. Ukupne obaveze po dugoročnim kreditima na dan 31.12.2016. godine iznose 25.359.615 KM.

JKP „Trnovo“, d.o.o. Trnovo u 2016. godini ostvarilo je dobit od 164.440 KM, i veća je za 25,9% u odnosu na prethodnu godinu.

Tokom 2016. godine, iz Budžeta KS, kroz redovne tekuće transfere Ministarstva komunalne privrede i infrastrukture, doznačena su sredstva na ime održavanja lokalnih vodovoda na području Općine Trnovo u ukupnom iznosu od 160.000 KM.

KJKP „Rad“ d.o.o. Sarajevo na dan 31.12.2016. godine ostvarilo je dobit od 180.411 KM i veća je preko 2,3 puta u odnosu na ostvarenje u 2015. godini.

U Izvještaju o poslovanju za 2016. godinu navedene su poteškoće i odnose se na deficit novčanih sredstava, rasta cijena ulaznih komponenti potrebnih za obavljanje funkcija poslovanja, stagnacija cijena usluga, kao i stagnacija investicionih ulaganja iz svih izvora finansiranja.

Nenaplaćena potraživanja iz 2016. godine iznose 7.858.717 KM.

Nakon podmirenja poreskih obaveza ostvarena dobit je raspoređena na statutarne rezerve u iznosu 3.247 KM, zakonske rezerve od 16.237 KM i ostatak na neraspoređenu dobit u iznosu 142.886 KM.

U ovoj godini prema Zaključku Vlade KS, prihod po osnovu dotacija iz Budžeta KS iznosio je 7.732.700 KM.

U Izvještaju o poslovanju dat je prijedlog mjera:

- Što hitnije utvrditi dinamiku povećanja cijena usluga prikupljanja, odvoza i deponovanja smeća za građane kako bi dugoročno dostigla punu ekonomsku cijenu. Neovisne komisije su utvrdile da je postojeću cijenu potrebno uvećati za 100% kako bi došli do ekonomске cijene, a u tekućoj godini trebalo bi obezbjediti sukcesivno povećanje od 36% (sadašnja cijena 0,11 KM/ m², a nova cijena bi iznosila 0,15 KM/m²).
- Utvrditi obim i vrijednost poslova zajedničke komunalne potrošnje koje se finansiraju iz Budžeta, kako bi se prešlo sa sistema dotacije, na plaćanje stvarno urađenog posla po ekonomskoj cijeni.
- Bilo bi potrebno obnoviti Odluku i pristupiti realizaciji iste da se svi ugovori ljetnog i zimskog održavanja, a koji se finansiraju iz Budžeta Kantona Sarajevo i Općina, u pregovaračkom postupku, ustupaju preduzeću «RAD», zbog kojih je i osnovano.
- Što se tiče kapitalnih ulaganja koja se izdvajaju iz Budžeta prevashodno bi bilo nužno obezbjediti minimum ulaganja u javna dobra, kao što je sanitarna deponija u koju se svake godine mora uložiti 700.000 – 1.000.000 KM godišnje, kako se nebi ugrozio projekat u koji je do sada uloženo više od 25.000.000 KM, a koji je već dijelom ugrožen raskopavanjem tijela deponije od strane istražnog tima za nestale osobe Republike Srpske i koji zahtjeva što hitniju i ozbiljniju intervenciju.
- S obzirom da se iz cijene ne može obezbjediti zamjena kontejnera i korpica, i povećanje njihovog broja, potrebno je obezbjediti sredstva u Budžetu za nabavku 2.000 kontejnera i 500 korpica, a zakonskim mjerama i povećanim inspekcijskim nadzorom obezbjediti da svako pravno lice izvrši nabavku kontejnera za svoje potrebe, kako je Zakonom predviđeno.
- Radi potrebe visokog nivoa čistoće u nazužem dijelu grada (Baščaršija, Ferhadija), potrebno je u saradnji sa gradskim opštinama nabaviti jedan broj manjih specijalnih vozila za održavanje čistoće i zimskog održavanja saobraćajnica.
- S obzirom na veliku sumu nenaplaćenih potraživanja i velikog broja predmeta na Sudu, trebalo bi obezbjediti sredstva za osposobljavanje sudova (obezbjedenje prostora i prijem pripravnika pravnika za brže rješavanje sudskeih predmeta), što će sigurno donijeti pozitivne efekte svim komunalnim preduzećima.
- Obezobjediti provođenje Akcionog plana za poboljšanje naplate komunalnih predmeta.

KJKP Pokop d.o.o. Sarajevo ostvarilo je dobit u 2016. godini u iznosu 225.365 KM i veća je preko 8,3 puta u odnosu na 2015. godinu.

Prezentirani pokazatelji poslovanja ukazuju da je Preduzeće u potpunosti uspjelo obezbijediti uslove za obavljanje djelatnosti od opšteg društvenog interesa tj. pružanje usluga građanima u stanju potrebe za ovom vrstom komunalne djelatnosti i ispuniti postavljene ciljeve послavanja u izvještajnom periodu od 01.01. do 31.12.2016. godine:

- pozitivno poslovanje;
- povećanje tržišnog udjela u sahranama;

- porast ekonomičnosti poslovanja;
- povećanje kapaciteta;
- održavanje ciljne zaduženosti.

Iako je izvještajni period određen rizicima u ostvarivanju ciljeva poslovanja, blagovremenim identifikovanjem, dosljednom primjenom internih kontrola i procedura u vezi sa upravljanjem rizicima, redovnim izvještavanjem i analizama. Uprava je omogućila poslovanje bez posljedica rizičnih događaja.

Ključni rizici u ostvarivanju ciljeva Preduzeća u 2016. godini su bili:

- umanjenje tekućeg granta za 400.000 KM u odnosu na prethodnu godinu;
- neekonomski cijene usluga koje određuje osnivač- Kanton Sarajevo;
- rizik u naplati nadoknade za korištenje grobnog mjesta;
- administrativni problem i zakonska regulative.

KJKP Tržnice i pijace d.o.o. Sarajevo ostvarilo je dobit u 2016. godini u iznosu 833.900 KM koja je veća za 4,5 puta u odnosu na 2015. godinu.

Najznačajniji eksterni rizici kod izvršenja ciljeva, na koje Uprava nema uticaja su:

- neloyalna i nelegalna konkurenca,
- rizik masovnog odustajanja zakupaca zbog usaglašavanja sa Zakonom o trgovini-registracija djelatnost,
- neriješena imovina na kojoj Preduzeće obavlja svoju djelatnost,
- cjenovnik usluga (utvrditi ekonomsku cijenu),
- ishod tužbenog zahtjeva o utvrđivanju prava vlasništva na dionice,
- ekonomsko-socijalno stanje i kupovna moć građana,
- cjenovnik usluga.

U Preduzeću su istakli da je sasvim jasno da bez direktnе i strateške podrške, ali i opredjeljenja osnivača, dakle Vlade i Skupštine Kantona Sarajevo, ne može se očekivati značajniji razvoj ovog javnog Preduzeća.

JKP „Vodostan“, d.o.o.Ilijaš u 2016. godini ostvarilo je dobit od 163.289 KM, za razliku od prošle godine kad je Preduzeće poslovalo sa gubitkom od 98.304 KM.

Upoređujući podatke o isporučenoj vodi u distributivnu mrežu sa isporučenom vodom korisnici u periodu 01.01.2016 - 31.12.2016 godine, vidljivo je da i dalje postoje znatni gubici vode koji iznose cca 40 % od ukupne količine vode isporučene u vodovodnu mrežu.

Radi otklanjanja problema i poboljšanja vodosnabdijevanja, potrebno je :

- brže provoditi aktivnosti na realizaciji planiranih investicija ;
- identifikovati dijelove mreže i vršiti rekonstrukciju iste;
- vršiti stalnu kontrolu stanja mreže, identifikaciju i opravke kvarova na istoj radi smanjenja gubitaka vode;

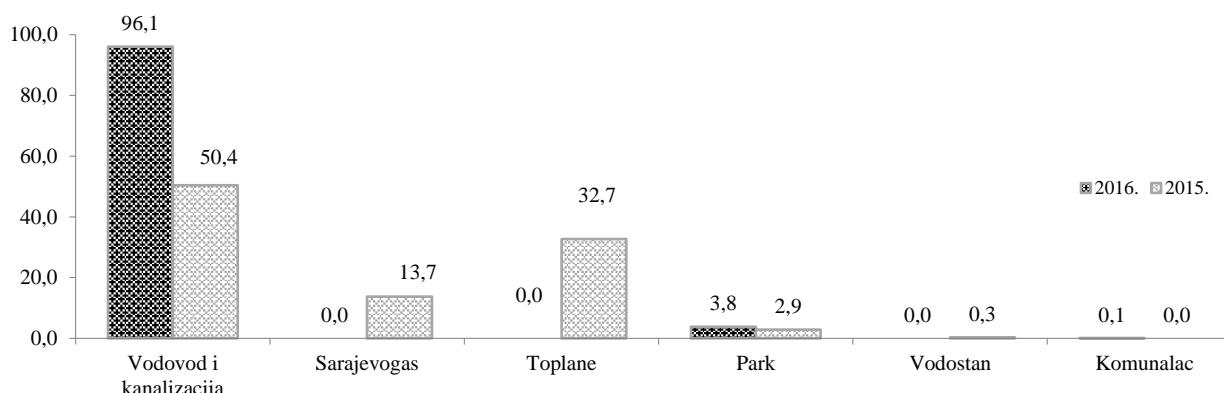
- nastaviti sanaciju vodovodnih priključaka na devastiranim objektima;
- vršiti ugradnju vodomjera paušalnim korisnicima;
- povećati aktivnosti na identifikaciji ilegalnih priključaka i nekontrolisane potrošnje;
- poboljšati saradnju sa komunalnom inspekcijom i pronaći način sankcionisanja za prekršioce koji izvedu radnje suprotne postojećim zakonskim propisima;
- povećati saradnju sa predstavnicima mjesnih zajednica na uočavanju i blagovremenom spriječavanju nedozvoljenih radnji od strane pojedinaca .

1.4. Gubitak

Ostvareni gubitak u 2016. godini svim JKP-a i KJKP-a iznosi 16.595.224 KM i u odnosu na 2015. godinu manji je za 43,6%.

Gubitak po KJKP-a i JKP-a - struktura u %

Graf 6.

Gubitak su ostvarila slijedeća KJKP-a: Vodovod i kanalizacija, Park i JKP Komunalac.

Sva kantonalna javna komunalna preduzeća i javna komunalna preduzeća istakla su da su poslovala u velikim problemima i uz preuzimanje maksimalnih mjera racionalizacije poslovanja.

KJKP Vodovod i kanalizacija, d.o.o. Sarajevo ostvarilo je na dan 31.12.2016. godine gubitak 15,9 miliona KM, koji je veći za cca 1,1 milion KM ili 7,4% u odnosu na gubitak predhodne godine. Preduzeće je poslovalo s gubitkom (u 2016. godini obračunata amortizacija -18.455.997 KM, a iskazani gubitak je 15.948.658 KM), gubitak od redovne aktivnosti iznosi 13.127.649 KM, a gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda 2.821.649 KM.

Problemi u poslovanju u 2016. godini su sljedeći:

- Preduzeće posluje sa cijenama kojima se ne izmiruju opravdani troškovi poslovanja, bez dotacija iz Budžeta KS od 2012. godine, a što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima. Prosječno ostvarena cijena je za 39% manja od ekonomске cijene.
- Usluge vodosnabdijevanja i odvodnje nisu obuhvaćene socijalnim programom u KS, tako da Preduzeće i po ovom osnovu ima poteškoće u naplati usluga, jer potrošače u stanju socijalne potrebe može samo da tuži.

- Vodovodna mreža je velikim dijelom stara i otpisana je 79%, zbog čega je neoprihodovana voda (gubici) u sistemu u 2016. iznosila 75,5% od proizvedene vode. Znatan broj opreme na objektima je takođe veoma star i otpisan sa 93%.
- Veliki gubici vode onemogućavaju uredno snabdijevanje potrošača, tako da su noćne redukcije u većem dijelu grada bile jedan od najvećih problema s kojim su se suočavali potrošači, a i samo Preduzeće.
- Nelegalna potrošnja vode, odnoso nedozvoljene intervencije na vodovodnim instalacijama, značajno umanjuju fakturisane količine vode.
- Postojeći system naplate utuženih potraživanja veoma je neefikasan.

Pregовори vezani za EBRD kredit, od 30 miliona eura koji je predviđen za rekonstrukciju vodovodne mreže i objekata započeti su 2009. godine, a obnovljeni 2015. godine. Tokom 2016. odabran je consultant za ažuriranje studije izvodljivosti. Ova aktivnost je u toku, a pošto je uslov za dobijanje kredita potpisivanje supsidijarnih ugovora BiH-FBiH-KS-ViK procjenjuje se da bi kreditna sredstva mogla biti operativna tek krajem trećeg ili početkom četvrtog kvartala 2017. godine.

Od ukupno proizvedene vode u 2016. godini fakturisano (prodato) je 24.079.597 m³ vode, fakturisana potraživanja od prodaje vode i usluga odvodnje (sa PDV i PVN) u 2016. godini iznosila su 47,0 miliona KM (2%) su veća nego u prethodnoj godini, jer je povećana potrošnja vode kod kategorije potrošača "ostali korisnici" (privreda) a oni imaju i najveću cijenu.

U 2016. godini Služba za održavanje vodovodne mreže ukupno je položila 3.235 m cjevovoda raznih profila što je u odnosu na planirana polaganja ostvarenje od 114%, ukupno je dato 222 novih priključaka što je za 21% manje nego u prethodnoj godini za 42% u odnosu na planirano.

Mjere za poboljšanje stanja:

- Početi primjenu člana 22. Zakona o komunalnoj djelatnosti, kojim je regulisano da će se rad komunalnih preduzeća finansirati iz Budžeta Kantona Sarajevo ukoliko se iz cijene usluge nemogu izmiriti svi opravdani troškovi poslovanja, uključujući i amortizaciju stalnih sredstava.
- Utvrditi ekonomsku cijenu vode i odvodnje, kao i cijenu za potrošače koji su u stanju socijalne potrebe.
- Izdvajati svake godine iz Budžeta KS dio srdstava za obnavljanje vodovodne i kanalizacione mreže, kao i dijela opreme Preduzeća, sve dok se u primjenu ne uvede ekomska cijena vode i odvodnje.
- Odrediti cijenu prečišćavanja otpadnih voda jer rad Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda Butila od 2017. godine finansira Preduzeće.
- Preduzeće će intezivirati rad na povećanju fakturisanih količina vode, prvenstveno otkrivanjem "nelegalne" potrošnje, jer je Tim za kontrolu potrošača na terenu pokazao dobre rezultate. Pored toga vrši se i kontrola potrošača koji vrše različite oblike manipulacije na vodovodnoj i kanalizacionoj mreži.
- Razgovori sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD), a vezani za kredit od 30 miliona eura su u toku. Pošto je uslov za dobivanje kredita potpisivanje supsidijarnih ugovora BiH-FBiH-KS-ViK procjenjuje se da bi kreditna sredstva mogla biti operativna tek krajem trećeg ili početkom četvrtog kvartala 2017. godine.
- U cilju rješavanja problematike velikih gubitaka vode u toku je izrada Studije za smanjenje neoprihodovane vode u Kantonu Sarajevo, koja će biti završena krajem 2017. godine.
- Izmijeniti propise i pojednostaviti procedure za naplatu komunalnih usluga putem suda.

KJKP „Park“ d.o.o Sarajevo ostvarilo je gubitak u iznosu 631.508 KM u 2016. godini i manji je za 25,3 % u odnosu na 2015. godinu.

U Izvještaju preduzeća, napomenuto je da je ostvareno realno negativno poslovanje izraženo u cifri 314.853 KM, a ostatak od 301.405 KM je nastao iz sugestije Odbora za reviziju, eksterne revizije i Finansijske policije prema bivšoj Upravi preduzeća u smislu usklađivanja vrijednosti zaliha što navodi na činjenicu da su prethodni izvještaji bili frizirani od strane Uprave preduzeća izraženi u vrijednosti zaliha.

Aktuelni izvještaj o poslovanju pokazuje realno stanje vrijednosti zaliha preduzeća.

Negativni finansijski pokazatelji kontinuirani su od 2009. godine, a kao jedan od razloga, kao što je navedeno u Izvještaju o poslovanju za 2016. godinu su nedovoljni prihodi iz Budžeta KS.

Sve aktivnosti usmjerene u eliminisanje negativnih posljedica smanjenja budžetskih sredstava nisu u dovoljnoj mjeri uspjeli sanirati te posljedice. Usvim segmentima nastojalo se poslovati racionalno i ekonomično, a da se ne ugroze osnovne funkcije preduzeća. Pored ostvarenja prihoda, upravljanje troškovima bio je težišni zadatak.

I pored izuzetno teškog, dramatičnog finansijskog stanja preduzeća "Park" u 2016. godini, Preduzeće je u kontinuitetu uspješno izvršavalo funkcije koje mu je povjerio Kanto Sarajevo kao osnivač i vlasnik. Nastavljene su aktivnosti uplate zaostalih obaveza po osnovu direktnih poreza prema zaposlenicima koji stiću ili su ispunili uslove za penzionisanje. Pored svih poteškoća u period od 01.07.-31.12.2016. god. nova Uprava je obezbijedila redovnu isplatu plaća uposlenicima sa svim doprinosima i poreznim obvezama.

JKP Komunalac“ d.o.o. Hadžići u 2016. godini ostvarilo je gubitak u iznosu 15.058 KM, za razliku od prošle godine kad je Preduzeće poslovalo sa dobiti od 63.021 KM.

I dalje je prisutan znatan gubitak vode u sistemu koji iznosi cca 37%, te je povećan u odnosu na prethodnu godinu.

Pored svih problema koji se javljaju u naplati usluga, postignuto je povećanje u svim segmentima naplate.

Ukupno naplata po osnovu usluga vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda za period od 01.01. do 31.12.2016. godine iznosi 1.719.704,49 KM (sa PDV i PVN). U 2016. godini u odnosu na prethodnu godinu dolazi do povećanja naplate od ovih usluga iznosu od 157.858,89 KM što procentualno predstavlja rast naplate od 10%.

U cilju unapređenja poslovanja u narednom periodu Preduzeće predlaže:

- nastaviti sa aktivnostima i unaprjeđenjem mjera za efikasniju naplatu komunalnih usluga prije pokretanja naplate sudskim putem, čime bi se eliminisali dugotrajni sudske postupci;
- pojačati mjere prinudne naplate komunalnih usluga (pljenidba novčanih sredstava i pokretne imovine dužnika, kao i uskraćivanje pružanja usluga dužnicima, u skladu sa zakonom);

- kod nadležnog ministarstva Kantona Sarajevo i dalje insistirati na uvođenju subvencija za plaćanje usluga individualne komunalne potrošnje socijalno ugroženih kategorija stanovništva dok bi ostali potrošači plaćali stvarnu cijenu usluga;
- učestrovati u pokretanju inicijative putem Udruženja poslodavaca komunalne privrede za izmjenu Zakona o PDV-u kojom bi se plaćao PDV na osnovu naplaćene realizacije za pružene komunalne usluge, jer je značajan broj korisnika naših usluga koji uopće ne izmiruju svoje obaveze, dok su javna komunalna preduzeća, s druge strane, dužna uplatiti PDV na osnovu fakturisane realizacije.
- Budžetom Kantona Sarajevo i nadležnih ministarstava planirati učešće u kapitalnim projektima uvođenja novih količina vode u sistem vodosnabdjevanja, zbog povećanja potreba za pitkom vodom i ograničenih kapaciteta postojećih izvorišta i vodnih objekata.

2. Cijene komunalnih usluga

Cijene komunalnih usluga utiču na ostvareni finansijski rezultat. Kod kalkulacije cijena uzeti su u obzir troškovi koji utiču na njeno formiranje.

Pregled sadašnjih i predloženih cijena komunalnih usluga KJKP-a i JKP-a

Tabela 8.

R. br.	Kategorija potrošača	Jedinica mjere	Cijena u KM		Indeks	Napomena
			važeća	Prijedlog		
I	KJKP Vodovod i kanalizacija, d.o.o					
1.	Prosječna cijena vode iznosila je		1,61 KM/m ³ .			
II	KJKP Toplane, d.o.o.					
1.	I Stambeni prostor					Cijene su bez PDV-a .
	12 mjeseci paušal 7 mjeseci energija 12 mjeseci fiksni troškovi	KM/m ²	1,1946			
2.	II Poslovni prostor					
	7 mjeseci paušal 7 mjeseci energija 12 mjeseci fiksni troškovi	KM/m ²	3,6638			
III	KJKP Rad					
	Potrošač	KM/m ²	0,11	0,15	73	
V	JKP Komunalac-Hadžići, d.o.o.					
1.	Domaćinstva					Predložena cijena je povećana i za sve kategorije potrošača preko 2 puta. U prijedlogu cijena nije uračunat PDV i VPN.
	- cijena potrošnje <5 m ³ - cijena potrošnje >5 m ³ - odvođenje otpadnih voda	KM/m ³	0,67 0,90 0,34	1,35 1,82 0,68	201,4 202,2 200,0	
2.	Pravna lica					
	- cijena vode - odvođenje otpadnih voda	KM/m ³	0,78 0,34	1,57 0,68	201,2 179,4	
3.	Ostali potrošači					
	- cijena vode - odvođenje otpadnih voda	KM/m ³	2,02 1,01	4,08 2,04	200,0 201,9	

Kod prijedloga formiranja cijena potrošnje vode svako preduzeće ima svoje specifičnosti.

KJKP Toplane d.o.o Sarajevo na osnovu elemenata za obračun cijene koštanja toplotne energije centralnog grijanja po planskim normativima za 2016. godinu i najavljenе cijene gasa od 0,53 KM/Sm³, i kalkulacijom cijene prema Metodologiji obračuna obračuna toplotne energije koja čini sastavni dio prijedloga Tarifnog sistema, obračunata je cijena koštanja toplotne energije centralnog grijanja

Ukoliko ne dođe do smanjenja cijene toplotne energije centralnog grijanja uz najavljeni sniženje cijene gasa od 8,62% za Toplane, stvaraju se uslovi za poslovanje na tzv. pozitivnoj nuli, te možemo reći da su trenutne cijene toplotne energije centralnog grijanja, uz cijenu gasa 0,53 KM/Sm³, cijene koštanja za kategorije korisnika u skladu sa prijedlogom Trifnog sistema, osim za kategoriju specifičnih objekata sa mjeraćima- linearna cijena po kWh.

Od 01.01. do 31.03. 2016. godine:

Nabavna cijena gasa: 0,550 KM/Sm³

Cijena distribucije gasa: 0,080 KM/Sm³

Cijena gasa za Toplane: 0,630 KM/Sm³

Cijena gasa za Toplane od 0,63 KM/Sm³ je niža za 12,50% u odnosu na prethodnu cijenu gasa od 0,72 KM/Sm³.

Od 01.04. do 31.07. 2016. godine:

Nabavna cijena gasa: 0,500 KM/Sm³

Cijena distribucije gasa: 0,080 KM/Sm³

Cijena gasa za Toplane: 0,580 KM/Sm³

Cijena gasa za Toplane od 0,58 KM/Sm³ je niža za 7,94% u odnosu na prethodnu cijenu gasa od 0,63 KM/Sm³.

Od 01.08. do 31.12. 2016. godine:

Nabavna cijena gasa: 0,450 KM/Sm³

Cijena distribucije gasa: 0,080 KM/Sm³

Cijena gasa za Toplane: 0,530 KM/Sm³

Cijena gasa za Toplane od 0,53 KM/Sm³ je niža za 8,62% u odnosu na prethodnu cijenu gasa od 0,58 KM/Sm³.

KJKP Sarajevogas d.o.o Sarajevo u odnosu na prethodnu godinu, ostvareni nivo prihoda je niži iz razloga što je nabavna cijena, kao komponenta prodajne cijene u 2016. godini značajno niža u odnosu na 2015. godinu. Tako, i pored veće isporuke u 2016. godini, zbog značajno niže nabavne cijene iskazani prihod je manji.

Na nivo ostvarenja prihoda u odnosu na prethodnu godinu uticala je i promjena prodajne cijene prirodnog gasa od 01.10.2015. godine. Naime, obje komponente prodajne cijene, i nabavna cijena i cijena distribucije gasa su korigovane u odnosu na prethodnu godinu.

Nabavna cijena prirodnog gasa se je više puta mijenjala u toku 2016. godine, tj. opala je sa 0,640 KM/Sm³ na 0,550 KM/Sm³, zatim na 0,500 KM/Sm³ i na kraju na 0,450 KM/Sm³. Korekcija nabavne cijene, iako rezultira umanjenjem prihoda od prodaje gasa, takođe rezultira i umanjenjem troškova nabavke gasa, te ukoliko se posmatra kao izolovana komponenta ima neutralan uticaj na finansijski rezultat.

Sa druge strane, efekat korekcije cijena distribucije gasa do punog izražaja došao je tek u 2016. godini, kada je tokom cijele godine primjenjivana korigovana cijena u odnosu na prva tri kvartala 2015. godine.

KJKP Vodovod i kanalizacija d.o.o. Sarajevo prosječna ostvarena cijena vode i odvodnje u 2016. godini, iznosi 1,61 KM/m³ vode, a izračunata je na osnovu podataka o fakturisanom prihodu od vode i odvodnje i fakturisanim m³.

Ekonomski cijena kojom se pokrivaju svi opravdani troškovi poslovanja u 2016. godini iznosi 2,23 KM/m³, što je za 39% više od ostvarene cijene.

Osnovni problem zašto Preduzeće ne može samostalno da rješava je zato što posluje sa cijenama koje ne izmiruju opravdani troškovi poslovanja, bez dotacija iz Budžeta KS od 2012. godine, a što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima.

KJKP Rad d.o.o Sarajevo problemi se odnose na deplasiranu cijenu usluga koja ne obezbeđuje mogućnost proste reprodukcije, a kamoli proširenu reprodukciju i mogućnost izvršenja sve većih zahtjeva za većim obimom i kvalitetom usluga.

To se posebno odnosi na cijenu odvoza otpadaka za stanovništvo koja je utvrđenadavne 1998. godine, kao i neekonomске cijene usluga zajedničke komunalne potrošnje koje se finansiraju iz Budžeta Kantona Sarajevo.

Vrijednost tih poslova koje obavi ovo Preduzeće finansira se sa oko 60% u odnosu na ekonomsku cijenu.

Elementi koji predstavljaju osnovicu za izradu kalkulacija cijena komunalnih usluga, a isti su u skladu sa Elementima kalkulacije cijena usluga komunalne potrošnje utvrđene od strane komisije Udruženja poslodavaca komunalne privrede FBiH su:

- plaće zaposlenih (najniža plaća, koeficijent složenosti poslova, dodatak, doprinosi i porezi na plaću u skladu sa postojećom Zakonom),
- ostale naknade (topli obrok, prevoz na posao i s posla, regres i dr.),
- amortizacija (u skladu sa zakonskim propisima),
- održavanje sredstava rada (u skladu sa normativom i iskustvom za svaku vrstu usluga),
- osiguranje (osiguranje imovine i lica), troškovi energenata (cijena sredstava rada i mehanizacije, utrošak goriva i maziva koji se odeđuje kataloškim - tehničkim normativima),
- ostali troškovi (sirovina, materijala, hemikalija, HTZ opreme, telefona, struje, grijanja, reklame, propagande, sitnih usluga, kancelarijskog materijala, administracije, troškovi utuženja, troškovi zakupa i sl),
- obaveze (cijene komunalnih usluga mogu se korigovati po osnovu otplate dugoročnih kredita za izgradnju i rekonstrukciju),
- po urađenoj kakulaciji za individualnu komunalnu potrošnju (usluge odvoza smeća) cijene su za 73% veće na postojeću cijenu iznose $0,25 \text{ KM/m}^2$.

JKP Vodostan d.o.o. Ilijaš fakturisanje komunalnih usluga proizvodnje i distribucije vode i odvođenja otpadnih voda JKP "Vodostan" d.o.o Ilijaš, po cijenama koje inače nisu ekonomске, vrši se u skladu sa Odlukom o davanju saglasnosti upravnim odborima na utvrđene cijene usluga i proizvodnje i distribucije vode i odvodnje otpadnih voda, koja je objavljena u Sl.novinama Kantona Sarajevo br.12/97, te Odlukom o davanju saglasnosti na odluku o utvrđivanju cijene za održavanje potrošačkog mjesa objavljena u Sl.novinama Kantona Sarajevo br.18/15 od 14.maja 2015 godine.

JKP Komunalac d.o.o Hadžići od 01.04.2015. godine na snagu je stupio postojeći cjenovnik usluga vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda usvojen od strane Općinskog vijeća Hadžići. Budžetom za 2016.godinu nisu odobrena sredstva za neprimjenu ekonomskih cijena hidrotehnike od strane Kantona Sarajevo, što ide u prilog činjenici da po osnovu prihoda ostvarenih od osnovne djelatnosti i po cijenama u primjeni, ne bi bilo moguće pozitivno poslovanje Preduzeća. Trenutno opstanak Preduzeća ovisi o prihodima ostvarenim iz drugih osnova (zanatske usluge, građevinski radovi, održavanje puteva i sl.) što se vidi i u izvještaju o poslovanju za 2016. godinu.

KJKP Tržnice i pijace d.o.o Sarajevo okruženje u kome Preduzeće obavlja djelatnost pružanja tržno-pijačnih usluga diktira stalno prilagođavanje cijene usluge radi zadržavanja korisnika. Uprava Preduzeća mora permanentno ispitivati tržište, sagledavati eventualne oscilacije u cijeni i poduzimati mjere radi popunjenoštiti kapaciteta. Povećanje ulaznih troškova Preduzeća prilikom obavljanja redovnih aktivnosti, koje je rezultat općeg porasta cijena, stvorilo je potrebu za usaglašavanjem cijena usluga koje Preduzeće pruža trećim licima. Cijene usluga prema važećem cjenovniku obezbjeđuju Preduzeću pozitivno poslovanje, bez mogućnosti povećanja troškova po bilo kakvim osnovama. Prilikom određivanja cijene neophodno je voditi računa da se zadrže postojeći zakupci odnosno da se raspoloživi kapaciteti iskoriste u punom obimu. Međutim, povećanje cijena usluga Preduzeća može dovesti do odustajanja korisnika

poslovnih prostora i pijačnih tezgi, te stvaranja neiskorištenih kapaciteta. Uvažavajući navedeno, Uprava Preduzeća se zalaže za povećanje cijena u minimalnom procentu, koje ne bi odbilo postojeće korisnike, ali bi doprinijelo pokriću troškova, prouzrokovanih povećanjem cijena energetika i ostalih materijala.

KJKP-a Park d.o.o Sarajevo u Izvještaju ne ističu problematiku cijena svojih usluga obzirom, da uspješnost njihovog poslovanja zavisi od finansijske podrške nadležnog Ministarstva i Vlade Kantona Sarajevo.

KJKP Pokop d.o.o. Sarajevo su istakli da cijene usluga KJKP”POKOP”d.o.o. Sarajevo nisu mijenjane od 1995. godine, minimalne korekcije za nekoliko stavki su izvršene 2001. godine, što govori u kakvim uslovima preduzeće radi i posluje. Napomenuto je da visina naknade za korištenje grobnog mjesta na godišnjem nivou iznosi 8,50 KM sa PDV-om i najmanja je na prostorima bivše Jugoslavije, a sigurno i u Evropi.

3. Sredstva budžeta

Ukupno doznačena sredstva Budžeta KS KJKP-a i JKP-a u toku 2016. godine iznosila su 29.680.866 KM i veća su za 5,8% u odnosu na 2015. godinu.

Pregled doznačenih sredstava i odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda KJKP i JKP - a po javnim komunalnim preduzećima daje se u Tabeli 9.

Sredstva budžeta u ukupnim prihodima KJKP-a i JKP-a

Tabela 9.

R. br.	KJKP i JKP	Ukupni prihodi u KM		Sredstva budžeta u KM		Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda KJKP i JKP - a	
		2015.	2016.	2015.	2016.		2015.	2016.
1.	Vodovod i kanalizacija	46.572.336	47.794.041	575.946	2.292.930	398,1	1,2	4,8
2.	Sarajevagas	103.989.733	86.081.706	5.920.369	2.200.000	37,2	5,7	2,6
3.	Toplane	57.598.625	57.521.004	1.795.909	4.064.036	226,3	3,1	7,1
4.	Rad	38.361.927	38.360.141	7.974.922	7.732.700	97,0	20,8	20,2
5.	Park	8.795.727	8.755.993	6.400.000	6.400.000	100,0	72,8	73,1
6.	Pokop	9.894.568	9.527.925	4.600.000	5.850.000	127,2	46,5	61,4
7.	Tržnice i pijace	3.896.897	4.333.129		200.000			4,6
8.	Vodostan	1.563.775	1.857.709	331.200	331.200	100,0	21,2	17,8
9.	Komunalac	4.605.255	5.720.936	400.000	450.000	112,5	8,7	7,9
10.	Trnovo	619.496	2.421.757	62.500	160.000	256,0	10,1	6,6
UKUPNO		275.898.339	262.374.341	28.060.846	29.680.866	105,8	10,2	11,3

Sredstava budžeta u 2016. godini smanjena su kod KJKP-a Sarajevagas za 62,8%, Rad za 3,0%, dok su povećana kod KJKP Vodovod i kanalizacija za preko 3,9 puta, Toplane za preko 2,2 puta, Pokop za 27,2%, JKP Trnovo za 2,5 puta, Komunalac za 12,5% dok KJKP Park i JKP Vodostan imaju isti iznos doznačenih sredstava iz budžeta u 2015 i 2016.godini

Važno je napomenuti da su sredstva za KJKP Vodovod i Kanalizacija izdvojena u iznosu od 2.292.930 KM po strukturi kako slijedi: 150.000 KM za subvencije, 150.000 KM za subvencioniranje rada prečistača Trnovo, a ostatak sredstava izdvojen je za izradu studije izvodljivosti za rekonstrukciju vodovodne mreže Kantona Sarajevo, kao i za nabavku data logera i opreme za mobilne timove za detektovanje i otklanjanje kvarova u KS.

Za KJKP Toplane izdvojeno je 4.064.036 KM i to: za servisiranje IDA kredita za 2016. godinu 1.500.000 KM i servisiranje kredita po Odluci Skupštine Kantona Sarajevo iz 2014. godine, 2.333.336 KM za glavnici i 230.700 KM za kamate.

Za KJKP Park izdvojeno je 6.400.000 KM, za subvencije i pokriće djela gubitka iznos od 6.350.000 KM a za nabavku opreme 50.000 KM za održavanje javne rasvjete Kantona Sarajevo.

KJKP-u Pokop za 2016. godinu izdvojeno je 5.850.000 KM i to: 4.200.000 KM za subvencije, 1.350.000 KM za otkup zemljišta za gradsko groblje Vlakovo koje će biti realizovano početkom 2017 godine, kao i 300.000 KM za održavanje gradskih grobalja koji se nalaze u nadležnosti KJKP Pokop. Ministarstvo komunalne privrede je vršilo preraspodjelu sredstava dodjeljenih Budžetom za 2016. godinu, na osnovu zaključaka Vlade za rješavanje problema u radu komunalnih preduzeća u svom resoru.

4. Investicije

Isplate za investicije u 2016. godini su iznosile 24.839.024 KM i manje su za 24,1% u odnosu na 2015. godinu.

Pregled isplata za investicije po KJKP-a i JKP-a i izvorima finansiranja u 2016. godini dat je u Tabeli 10.

Isplata za investicije KJKP-a i JKP-a- u KM

Tabela 10.

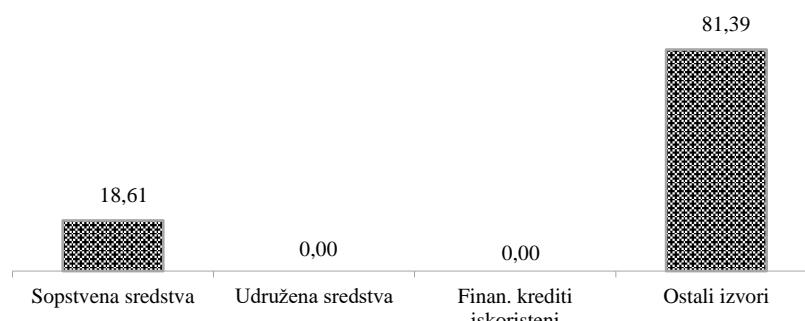
R. br.	KJKP i JKP	Godina	Sopstvena sredstva	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Udružena sredstva	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Krediti	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Ostali izvori	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Ukupno	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	
1.	Vodovod i kanalizacija	2016.	780.888	1540,7					16.453.642		17.234.530	58,4	
		2015.	50.685						29.442.354		29.493.039		
2.	Sarajevagas	2016.	1.144.924	136,7							1.144.924	136,7	
		2015.	837.636								837.636		
3.	Toplane	2016.	1.025.679	177,5					1.165.454	154,0	2.191.133	164,1	
		2015.	577.929						756.976		1.334.905		
4.	Rad	2016.	367.071	308,9					2.047.483	858,2	2.414.554	675,6	
		2015.	118.828						238.570		357.398		
5.	Park	2016.	58.308	45,9					66.498	239,1	124.806	80,6	
		2015.	127.088						27.812		154.900		
6.	Pokop	2016.	466.139	708,7							466.139	708,7	
		2015.	65.778								65.778		
7.	Tržnice i pijace	2016.							162.762		162.762	891,7	
		2015.	4.694					13.558			18.252		
8.	Komunalac	2016.	742.881	174,2							742.881	173,9	
		2015.	426.525						663		427.188		
9.	Vodostan	2016.	28.129	159,8					319.673		347.802	1976,4	
		2015.	17.598								17.598		
10.	Trnovo	2016.	9.493	2775,7							9.493	10,3	
		2015.	342						12.143		92.181		
UKUPNO		2016.	4.623.512	207,2					20.215.512	66,3	24.839.024	75,9	
		2015.	2.227.103					13.558	30.478.518		32.719.179		

Izvor podataka: Godišnji izvještaj o investicijama za 2016. godinu (obrazac – INV-01)

Učešće pojedinih izvora (vlastita sredstva, krediti i ostala sredstva) u ukupnim isplatama za investicije dato je na Grafu 7.

Isplata za investicije po izvorima finansiranja svih KJKP-a i JKP –a u %

Graf 7.

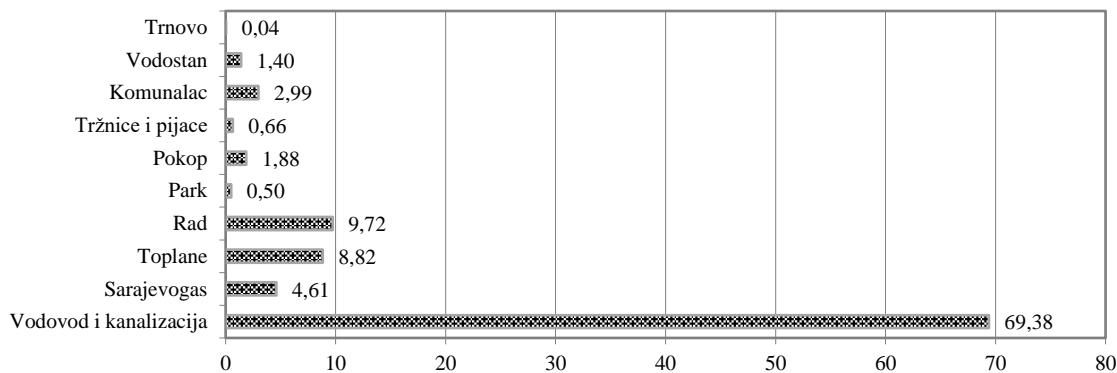

Učešće u ukupnim isplatama za investicije imaju ostali izvori sa 81,4%, zatim sopstvena sredstva (amortizacija i sredstva za proširenje materijalne osnove rada) sa 18,6% a finansijski krediti i udružena sredstva nisu imale učešća u isplatama.

Učešće javnih komunalnih preduzeća u ukupnim isplatama za investicije svih KJKP-a i JKP-a dato je na Grafu 8. U ukupnim isplatama za investicije u KJKP-a: Vodovod i kanalizacija učestvuje sa 69,4%.

Učešće u ukupno isplaćenim investicijama KJKP-a i JKP –a u %

Graf 8.

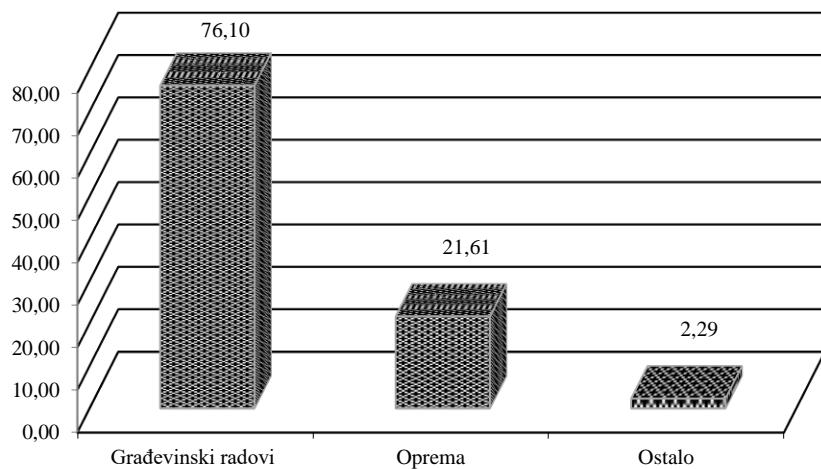

U 2016. godini ukupno ostvarene investicije iznose 25.241.983 KM i manje su za 23,2% u odnosu na ostvarene u 2015. godini. U Tabeli 11. daje se pregled ostvarenih investicija po tehničkoj strukturi KJKP-a i JKP-a u 2016., a ukupna struktura ostvarenih investicija data je na Grafu 9.

Ostvarene investicije po tehničkoj strukturi u 2016. godini

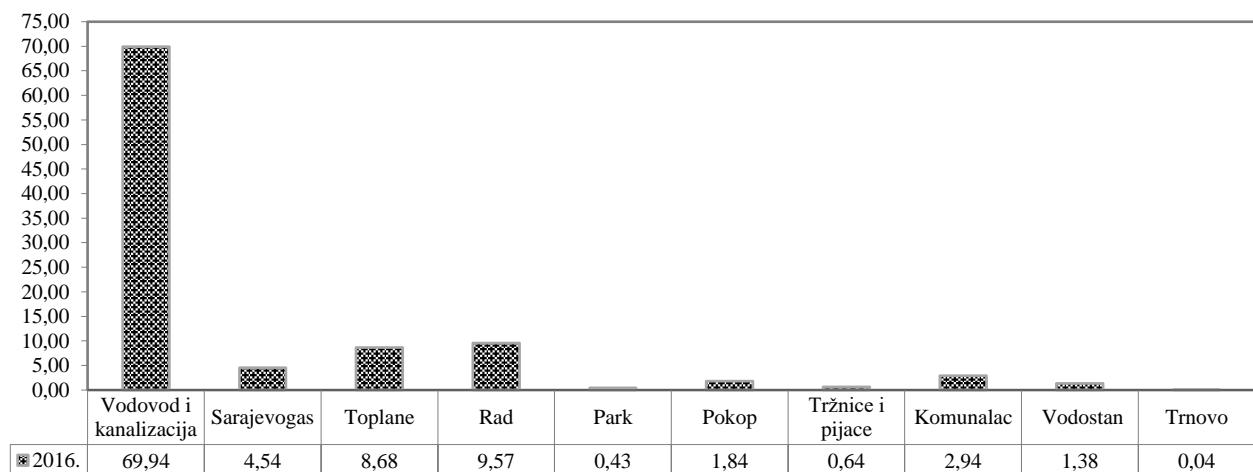
Tabela 11.

R. br.	KJKP i JKP	Godina	Građevinski objekti	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Oprema	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Ostalo ²	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	Ukupne investicije	Indeks <u>2016</u> <u>2015</u>	
1.	Vodovod i kanalizacija	2016.	16.569.699	56,9	553.758	116,9	531.371	1.737,2	17.654.828	59,6	
		2015.	29.128.810		473.756		30.588		29.633.154		
2.	Sarajevogas	2016.	357.478	161,8	787.446	170,8			1.144.924	136,7	
		2015.	220.930		461.056		155.650		837.636		
3.	Toplane	2016.	331.931	108,2	1.859.202	183,0			2.191.133	165,5	
		2015.	306.869		1.015.712		1.200		1.323.781		
4.	Rad	2016.	892.267		1.497.287	418,9	25.000		2.414.554	675,6	
		2015.			357.397				357.397		
5.	Park	2016.	32.770	896,8	69.470	54,1	7.227	24,7	109.467	67,9	
		2015.	3.654		128.362		29.204		161.220		
6.	Pokop	2016.	373.485	2613,8	90.654	197,7			464.139	705,6	
		2015.	14.289		45.849		5.640		65.778		
7.	Tržnice i pijace	2016.	126.990		27.064	148,3	8.708		162.762	891,7	
		2015.			18.252				18.252		
8.	Vodostan	2016.	304.772		38.630	219,5	4.400		347.802	1976,4	
		2015.			17.598				17.598		
9.	Komunalac	2016.	218.559	315,9	524.322	148,1			742.881	173,9	
		2015.	69.190		353.998		4.000		427.188		
10	Trnovo	2016.			8.053	64,5	1.440		9.493	76,0	
		2015.			12.485				12.485		
Ukupno		2016.	19.207.951	64,6	5.455.886	189,1	578.146	255,5	25.241.983	76,8	
		2015.	29.743.742		2.884.465		226.282		32.854.489		

Ostvarene investicije – struktura u %**Graf 9.**

Od ukupno ostvarenih investicija na građevinske radove odnosi se 76,10%, a na opremu 21,61% i ostalo 2,29%.

Učešće KJKP-a i JKP-a u ukupno ostvarenim investicijama dato je na Grafu 10.

Učešće KJKP-a i JKP u ukupnim ostvarenim investicijama – struktura u %**Graf 10.**

U ukupno ostvarenim investicijama u javnim KJKP-a: Vodovod i kanalizacija, Toplane, Rad, Sarajevagas učestvuju sa oko 92,7%.

U odnosu na prethodnu godinu ostvarene investicije su manje u KJKP Vodovod i kanalizacija za 40,4%, KJKP Park za 32,1%, JKP Trnovo za 24%, a u svim ostalim preduzećima došlo je do povećanja ostvarenih investicija. Najveće ostvarene investicije su bile u JKP Vodostan i to za 19,7 puta u odnosu na 2015. godinu

5. Zaposlenost i plaće

U periodu januar-decembar 2016. godine u komunalnim preduzećima (KJKP-a i JKP-a) bilo je zaposleno 3.431 radnika na temelju sati rada. U odnosu na 2015. godinu ukupan broj zaposlenih manji je za 0,7%. Ukupni iznos za neto plaće (neto plaća i neto naknade plaća) iznosi je 41.821.946 KM i veći je za 0,2% u odnosu na prethodnu godinu (Tabela 12).

Broj zaposlenih i plaće KJKP-a i JKP-a- 2016. i 2015.

Tabela 12.

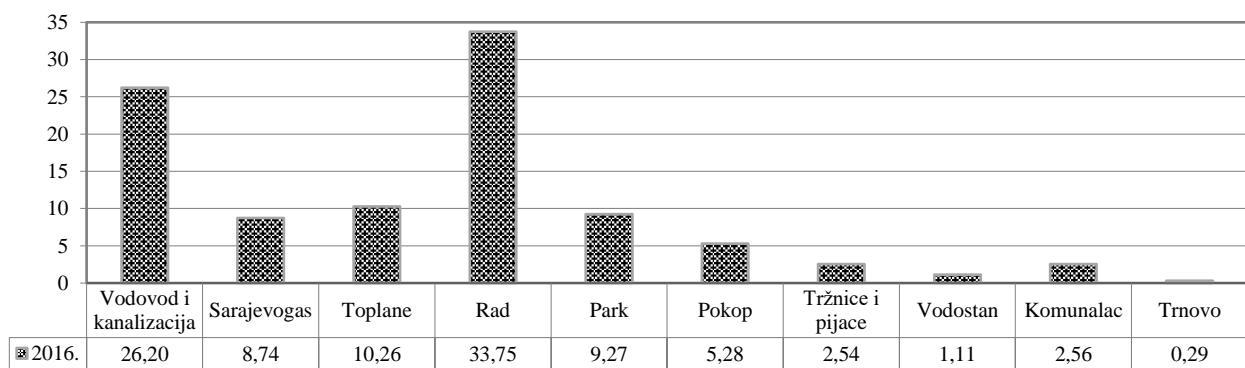
R.br	KJKP i JKP	Neto plaće i naknade u KM		Indeks 2016 2015	Broj zaposlenih na temelju sati rada		Indeks 2016 2015	Prosječna mjesecna plaća u KM		Indeks 2016 2015
		2016.	2015.		2016.	2015.		2016.	2015.	
1.	Vodovod i kanalizacija	11.184.082	10.889.538	102,7	899	901	99,8	1.037	1.007	102,9
2.	Sarajevagas	4.570.145	4.686.969	97,5	300	302	99,3	1.269	1.293	98,2
3.	Toplane	5.116.181	5.093.553	100,4	352	351	100,3	1.211	1.209	100,2
4.	Rad	11.698.882	11.806.899	99,1	1.158	1.176	98,5	842	837	100,6
5.	Park	3.488.702	3.620.845	96,4	318	332	95,8	914	909	100,6
6.	Pokop	3.010.344	3.084.216	97,6	181	188	96,3	1.386	1.367	101,4
7.	Tržnice i pijace	1.303.172	1.320.762	98,7	87	82	106,1	1.248	1.342	93,0
8.	Vodostan	393.323	381.707	103,0	38	37	102,7	863	860	100,3
9.	Komunalac	969.252	767.532	126,3	88	77	114,3	918	831	110,5
10.	Trnovo	87.863	81.111	108,3	10	9	111,1	732	751	97,5
Ukupno		41.821.946	41.733.132	100,2	3.431	3.455	99,3	1.016	1.007	100,9

Prosječna mjesecna neto plaća za 2016. godinu na bazi neto plaća i neto naknada plaća i prosječnog broja zaposlenih, na temelju sati rada u javnim komunalnim preduzećima iznosi 1.016 KM i povećala se u odnosu na prethodnu godinu za 0,9%. Najveća prosječna plaća isplaćena je u JKP-u Pokop od 1.386 KM i veća je odnosu na prethodnu godinu za 1,4%, za 35,8 % je iznad prosjeka KJKP-a i JKP-a. Najniža plaća, na bazi sati rada, je u JKP-u Trnovo i iznosi 732 KM i niža je za 2,5% u odnosu na prethodnu godinu, a niža je za 27,9% u odnosu na prosjek komunalnih preduzeća (KJKP-a i JKP-a). U odnosu na prethodnu godinu prosječna plaća je niža u KJKP-u Tržnice i pijace za 7%, JKP Trnovo za 2,5%, KJKP Sarajevagas za 1,8%, dok su u ostalim KJKP-ima plaće veće ili nepromjenjene u odnosu na 2015. godinu.

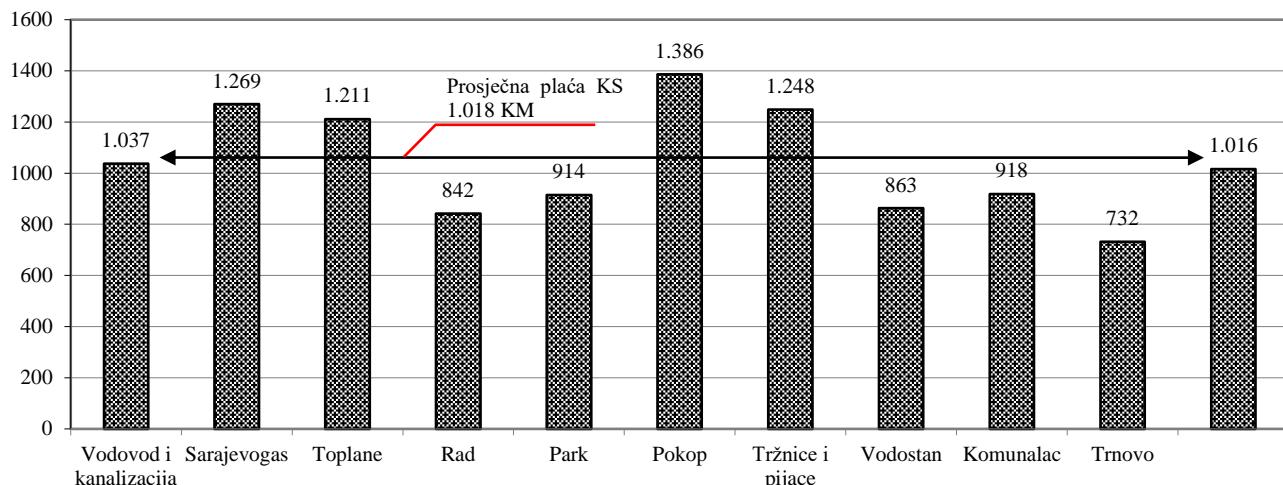
Učešće zaposlenih po preduzećima u ukupnom broju zaposlenih na osnovu sati rada dato je na Grafu 11.

Struktura zaposlenih na temelju sati rada –2016. u %

Graf 11.

Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo - 2016. u KM Graf 12.

Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a koja iznosi 1.016 KM, je niža za 0,5% od prosječne plaće u Kantonu Sarajevo koja iznosi 1.018 KM. Pet KJKP-a (Pokop za 36,1%, Sarajevogas za 24,6%, Tržnice i Pijace za 22,5%, Toplane za 18,9% i Vodovod i kanalizacija 1,8%) imaju veće prosječne plaće od prosječne u Kantonu Sarajevo. Nižu prosječnu plaću imaju ostala KJKP-a (Rad za 17,2%, Park za 10,2% i tri JKP-a, Trnovo za 28%, Vodostan za 15,2%, Komunalac za 9,8%).

Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2016. god.

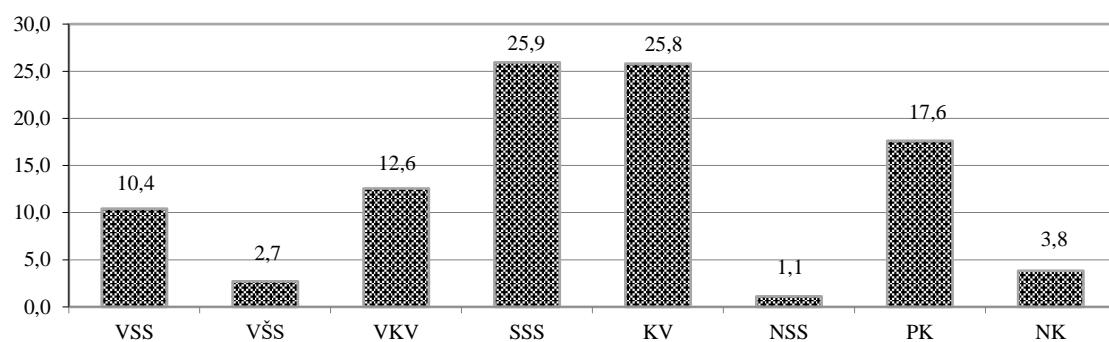
Tabela 13.

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	98	37	184	194	270		53	42	878
2.	Sarajevogas	78	8	34	115	56		3	5	299
3.	Toplane	59	10	40	122	117	1		4	353
4.	Rad	42	25	24	207	347		497	7	1.149
5.	Park	35	2	142	66			53	20	318
6.	Pokop	17	8		144	4			32	205
7.	Tržnice i pijace	10	1		7	33	38		2	91
8.	Vodostan	3	1	3	18	11			2	38
9.	Komunalac	15		5	17	44			18	99
10.	Trnovo	1	1		2	6				10
Ukupno		358	93	432	892	888	39	606	132	3.440

KJKP Vodovod i kanalizacija i KJKP Rad generiraju 58,9% zaposlenih svih KJKP-a i JKP-a. Najviše zaposlenih u kantonalnim i javnim komunalnim preduzećima su radnici sa srednjom stručnom spremom sa učešćem od 25,9% i kvalifikovani radnici sa učešćem od 25,8% i u ukupnom broju zaposlenih. Preko 22,5% zaposlenih su sa nižim kvalifikacijama (NK, PK i NSS). Zaposleni sa visokom i višom stručnom spremom učestvuju sa 10,4% (Graf 13).

Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2016.god. u % Tabela 14.

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	11,2	4,2	21,0	22,1	30,8		6,0	4,8	100,0
2.	Sarajevagas	26,1	2,7	11,4	38,5	18,7		1,0	1,7	100,0
3.	Toplane	16,7	2,8	11,3	34,6	33,1	0,3		1,1	100,0
4.	Rad	3,7	2,2	2,1	18,0	30,2		43,3	0,6	100,0
5.	Park	11,0	0,6	44,7	20,8			16,7	6,3	100,0
6.	Pokop	8,3	3,9		70,2	2,0			15,6	100,0
7.	Tržnice i pijace	11,0	1,1		7,7	36,3	41,8		2,2	100,0
8.	Vodostan	7,9	2,6	7,9	47,4	28,9			5,3	100,0
9.	Komunalac	15,2		5,1	17,2	44,4			18,2	100,0
10.	Trnovo	10,0	10,0		20,0	60,0				100,0
Ukupno		10,4	2,7	12,6	25,9	25,8	1,1	17,6	3,8	100,0

Kvalifikaciona struktura zaposlenih na nivou svih KJKP-a i JKP-a na dan 31.12. 2016.god u %**Graf 13.**

Kod isplate plaća, djelimično se primjenjuje Kolektivni ugovor o pravima i obvezama poslodavaca i zaposlenih u oblasti komunalne privrede.

Kada se posmatra kvalifikaciona struktura unutar stručne spreme (Tabela 15.) u svim KJKP-a i JKP-a, uočava se da najveće učešće radnika unutar VSS (27,4%), VKV (42,6%) i SSS (21,7%) ima KJKP Vodovod i kanalizacija, te KJKP Rad sa najvećim učešćem radnika PK (82,0%).

Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP-a i JKP-a-unutar stručne spreme u %.**Tabela 15.**

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	27,4	39,8	42,6	21,7	30,4		8,7	31,8	25,5
2.	Sarajevagas	21,8	8,6	7,9	12,9	6,3		0,5	3,8	8,7
3.	Toplane	16,5	10,8	9,3	13,7	13,2	2,6		3,0	10,3
4.	Rad	11,7	26,9	5,6	23,2	39,1		82,0	5,3	33,4
5.	Park	9,8	2,2	32,9	7,4			8,7	15,2	9,2
6.	Pokop	4,7	8,6		16,1	0,5			24,2	6,0
7.	Tržnice i pijace	2,8	1,1		0,8	3,7	97,4		1,5	2,6
8.	Vodostan	0,8	1,1	0,7	2,0	1,2			1,5	1,1
9.	Komunalac	4,2		1,2	1,9	5,0			13,6	2,9
10.	Trnovo	0,3	1,1		0,2	0,7				0,3
Ukupno		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

U narednoj tabeli daje se pregled neto plaća po kvalifikacionoj strukturi zaposlenih.

Neto plaće po kvalifikacionoj strukturi zaposlenih – prosječna plaća u 2016.godini
Tabela 16.

R. br.	KJKP i JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Prosjek KJKP i JKP
1.	Vodovod i kanalizacija	1.699	1.436	1.242	1.055	1004		795	698	1.062
2.	Sarajevagas	1.780	1.474	1.242	1.051	925		770	655	1.274
3.	Toplane	1.930	1.603	1.271	1.177	1.081	1.122		611	1.208
4.	Rad	1.496	1.247	1.069	891	784		599	464	848
5.	Park	1.755	1.451	1.278	1.066	859		756	553	914
6.	Pokop	1.530	1.280		1.145	940			850	1.224
7.	Tržnice i pijace	2.589	2.438		1.555	1.426	863		1185	1.193
8.	Vodostan	1.275	884	804	732	726			578	863
9.	Komunalac	1.184		1.005	818	702			627	816
10.	Trnovo	1.115	932		659	659				732
Ukupno projek 2016		1.635	1.275	879	1.015	1.012	993	584	778	1.013
Ukupno projek 2015		1.682	1.257	895	1.027	1.017	1.051	587	794	1.026
2016/2015		97,2	101,4	98,2	98,8	99,5	94,4	99,5	97,9	98,8

Postoji odstupanja plaća na bazi sati rada i plaća po kvalifikacionoj strukturi.

Prosječna plaća KJKP-a i JKP-a po kvalifikacionoj strukturi u 2016. godini iznosi 1.013 KM i manja je za 1,2% od u odnosu na prethodnu godinu, a 0,5% manja od prosječne plaće u Kantonu Sarajevo za 2016.godinu.

Masa neto plaća i naknada u ukupnim rashodima data je u Tabeli 17.

Masa neto plaća i naknada –učešće u ukupnim rashodima
Tabela 17.

R. br.	KJKP i JKP	Neto plaće i naknade		Ukupni rashodi		Učešće neto plaća i naknada u ukupnim rashodima u %	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016
1.	Vodovod i kanalizacija	10.889.538	11.184.082	61.426.356	63.742.699	17,7	17,5
2.	Sarajevagas	4.686.969	4.570.145	108.021.907	86.056.632	4,3	5,3
3.	Toplane	5.093.553	5.116.181	67.217.995	55.531.115	7,6	7,6
4.	Rad	11.806.899	11.698.882	38.284.506	38.179.730	30,8	30,9
5.	Park	3.620.845	3.488.702	9.641.556	9.387.501	37,6	37,2
6.	Pokop	3.084.216	3.010.344	9.867.632	9.302.560	31,3	32,4
7.	Tržnice i pijace	1.320.762	1.303.172	3.711.671	3.499.229	35,6	37,2
8.	Vodostan	381.707	393.323	1.662.079	1.694.420	23,0	23,2
9.	Komunalac	767.532	969.252	4.542.234	5.735.994	16,9	16,9
10.	Trnovo	81.111	81.111	352.146	488.851	23,0	16,6
Ukupno		41.733.132	41.815.194	304.728.082	273.618.731	13,7	15,3

Masa neto plaća i naknada u ukupnim rashodima svih kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća učestvuje sa 15,3%, a preko 30% a kod KJKP-a: Pokop, Tržnice i pijace, Park, Rad i JKP-a preko 20% Vodostan.

Primjena Kolektivnog ugovora kod isplate plaća je različita kod KJKP-a i JKP-a:

- KJKP Vodovod i Kanalizacija primjenjuje sa 76,0%;
- KJKP Toplane primjenjuju sa 84,0%;
- Prema izvještaju KJKP-a Pokop isplate plaća zadovoljavaju Kolektivni ugovor;
- KJKP Tržnice i pijace u Izvještaju navode da se Kolektivni ugovor primjenjuje u cijelosti;
- JKP Komunalac neto plaće isplaćuje u skladu sa odredbom Kolektivnog ugovora,
- JKP Vodostan ne odstupaju od Kolektivnog ugovora.

6. Elementi bilansa stanja

Ukupna poslovna sredstva sedam KJKP-a i tri JKP-a na dan 31.12.2016. iznose 1.338.735.996 KM, što je veće u odnosu na 31.12.2015. kada su iznosila 1.328.472.157 KM (Tabela 18.). Ukupna poslovna sredstva su povećana u osam, a u ostalim KJKP-a i JKP-a smanjena.

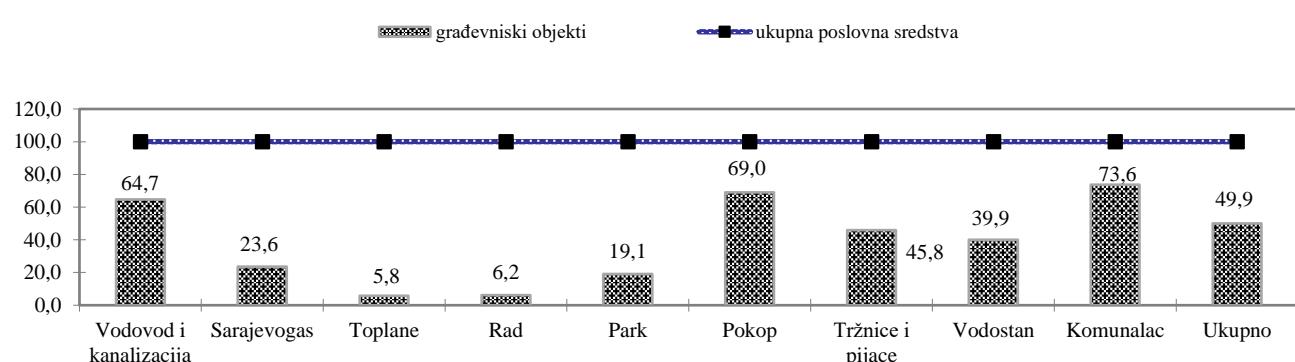
Ukupna poslovna sredstva komunalnih preduzeća – aktiva u KM

Tabela 18

R. br	KJKP i JKP	na dan	tekuća sredstva	stalna sredstva				ukupna imovina	
				zemljište	građevinski objekti	oprema	ostala sredstva		
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2016.	18.505.138	21.049.674	578.439.990	4.203.598	271.272.024	893.470.424	
		31.12.2015.	13.826.010	21.046.411	589.618.631	4.323.187	260.814.064	889.628.303	
2.	Sarajevogas	31.12.2016.	31.245.301	1.459.929	42.368.461	9.885.292	94.500.036	179.459.019	
		31.12.2015.	118.179.707	1.459.929	45.282.809	11.009.039	1.223.421	178.044.905	
3.	Toplane	31.12.2016.	29.735.113	3.677.653	8.076.572	9.524.425	89.057.240	140.071.003	
		31.12.2015.	20.826.106	3.670.653	9.423.481	10.080.569	91.037.685	135.038.494	
4.	Rad	31.12.2016.	24.081.163	3.474.529	3.382.943	4.376.662	19.145.240	54.460.537	
		31.12.2015.	24.544.324	2.819.386	3.508.912	3.988.787	19.240.956	54.102.365	
5.	Park	31.12.2016.	2.582.785	8.703.180	2.913.624	480.351	601.790	15.281.730	
		31.12.2015.	3.000.619	8.703.180	2.996.385	596.662	590.305	15.887.151	
6.	Pokop	31.12.2016.	1.452.480	990.383	14.733.784	511.448	3.669.943	21.358.038	
		31.12.2015.	1.554.963	990.383	15.622.540	760.125	3.475.333	22.403.344	
7.	Tržnice i pijace	31.12.2016.	896.992	7.135.950	9.485.380	370.245	2.809.405	20.697.972	
		31.12.2015.	388.762	7.135.950	9.503.708	402.365	2.805.510	20.236.295	
8.	Vodostan	31.12.2016.	1.104.388	234.297	1.008.699	174.133	3.901	2.525.418	
		31.12.2015.	718.934	234.297	961.194	189.149	1.310	2.104.884	
9.	Komunalac	31.12.2016.	1.034.649	253.320	8.037.458	1.057.289	531.450	10.914.166	
		31.12.2015.	937.506	250.391	8.271.942	705.314	583.632	10.748.785	
10.	Trnovo	31.12.2016.	441.052			55.267	1.370	497.689	
		31.12.2015.	176.483			90.312	10.836	277.631	
Ukupno		31.12.2016.	111.079.061	46.978.915	668.446.911	30.638.710	481.592.399	1.338.735.996	
		31.12.2015.	184.153.414	46.310.580	685.189.602	32.145.509	379.783.052	1.328.472.157	

Najveći dio ukupnih poslovnih sredstava ovih preduzeća, preko 668 miliona KM, odnosi se na građevinske objekte što u strukturi čini 49,9%.

Učešće u ukupnim poslovnim sredstvima KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2016. - građevinski objekti Graf 14.

Komunalna preduzeća su na kraju 2016. godine raspolagala sa preko 111 miliona KM tekućih sredstava što je smanjenje za 39,6% u odnosu na 2015. godinu. Struktura ukupnih poslovnih sredstava preduzeća daje se u Tabeli 19., a indeksi promjena u odnosu na 2015. u Tabeli 20.

KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2015. i 2016. - struktura ukupnih poslovnih sredstava Tabela 19.

R. br.	KJKP i JKP	na dan	tekuća sredstva	stalna sredstva				ukupna imovina	
				zemljište	građevinski objekti	oprema	ostala sredstva		
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2016.	2,1	2,4	64,7	0,5	30,4	100,0	
		31.12.2015.	1,6	2,4	66,3	0,5	29,3	100,0	
2.	Sarajevogas	31.12.2016.	17,4	0,8	23,6	5,5	52,7	100,0	
		31.12.2015.	66,4	0,8	25,4	6,2	0,7	100,0	
3.	Toplane	31.12.2016.	21,2	2,6	5,8	6,8	63,6	100,0	
		31.12.2015.	15,4	2,7	7,0	7,5	67,4	100,0	
4.	Rad	31.12.2016.	44,2	6,4	6,2	8,0	35,2	100,0	
		31.12.2015.	45,4	5,2	6,5	7,4	35,6	100,0	
5.	Park	31.12.2016.	16,9	57,0	19,1	3,1	3,9	100,0	
		31.12.2015.	18,9	54,8	18,9	3,8	3,7	100,0	
6.	Pokop	31.12.2016.	6,8	4,6	69,0	2,4	17,2	100,0	
		31.12.2015.	6,9	4,4	69,7	3,4	15,5	100,0	
7.	Tržnice i pijace	31.12.2016.	4,3	34,5	45,8	1,8	13,6	100,0	
		31.12.2015.	1,9	35,3	47,0	2,0	13,9	100,0	
8.	Vodostan	31.12.2016.	43,7	9,3	39,9	6,9	0,2	100,0	
		31.12.2015.	34,2	11,1	45,7	9,0	0,1	100,0	
9.	Komunalac	31.12.2016.	9,5	2,3	73,6	9,7	4,9	100,0	
		31.12.2015.	8,7	2,3	77,0	6,6	5,4	100,0	
10.	Trnovo	31.12.2016.	88,6			11,1	0,3	100,0	
		31.12.2015.	63,6			32,5	3,9	100,0	
Ukupno		31.12.2016.	8,3	3,5	49,9	2,3	36,0	100,0	
Ukupno		31.12.2015.	13,9	3,5	51,6	2,4	28,6	100,0	

Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a- indeksi 2016/2015.
Tabela 20.

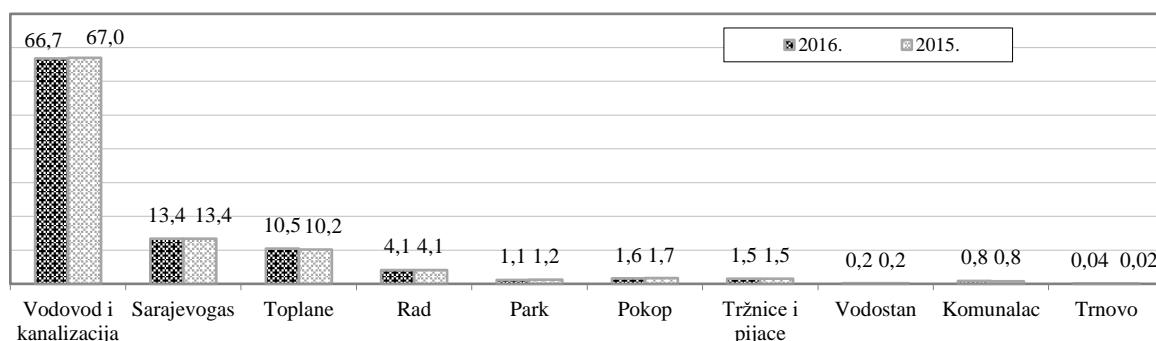
R. br	KJKP i JKP	tekuća sredstva	stalna sredstva				ukupna imovina
			zemljište	građevinski objekti	oprema	ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	1,34	1,00	0,98	0,97		1,04
2.	Sarajevogas	0,26	1,00	0,94	0,90		77,24
3.	Toplane	1,43	1,00	0,86	0,94		0,98
4.	Rad	0,98	1,23	0,96	1,10		1,00
5.	Park	0,86	1,00	0,97	0,81		1,02
6.	Pokop	0,93	1,00	0,94	0,67		1,06
7.	Tržnice i pijace	2,31	1,00	1,00	0,92		1,00
8.	Vodostan	1,54	1,00	1,05	0,92		2,98
9.	Komunalac	1,10	1,01	0,97	1,50		0,91
10	Trnovo	2,50			0,61		0,13
Ukupno		0,60	1,01	0,98	0,95		1,27
Ukupno							1,01

U ukupnim poslovnim sredstvima svih kantonalnih i javnih komunalnih preduzeća, poslovna sredstva KJKP-a Vodovod i kanalizacija učestvuje sa 66,7% što je manje u odnosu na učešće u 2015.god (67%).

Struktura učešća preduzeća u ukupnim poslovnim sredstvima daje se na Grafu 15.

Ukupna poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a - učešće preduzeća na dan 31.12.2016. i 2015.

Graf 15

Ukupna poslovna sredstva svih ostalih javnih komunalnih preduzeća učestvuju sa 33,3% u ukupnoj imovini.

Vrijednost izvora sredstava javnih komunalnih preduzeća na dan 31.12.2016. godine iznosi 1.338.735.996 KM što je što je više 0,7% u odnosu na 2015. godinu.

Pasiva javnih komunalnih preduzeća - izvori sredstava u KM

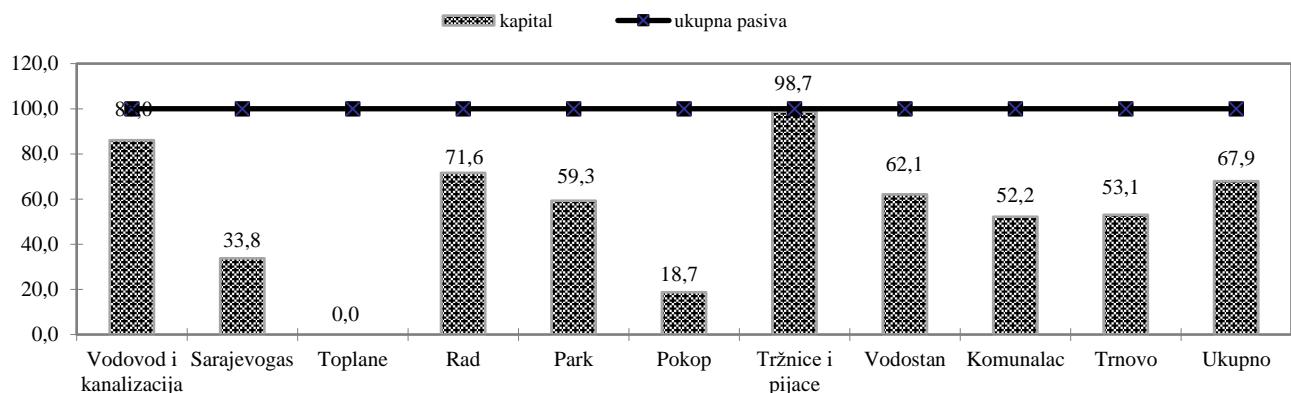
Tabela 21.

R. br.	KJKP i JKP	na dan	dobavljači	tekuće obaveze	dugoročna razgraničenja	dugoročne obaveze	kapital	pasiva	
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2016.	8.342.621	12.984.092	103.551.185		768.592.526	893.470.424	
		31.12.2015.	8.709.126	8.218.397	88.159.596		784.541.184	889.628.303	
2.	Sarajevagas	31.12.2016.	73.927.191	5.624.284	25.203.216	14.109.501	60.594.827	179.459.019	
		31.12.2015.	69.403.352	11.230.432	26.329.395	12.709.465	58.372.261	178.044.905	
3.	Toplane	31.12.2016.	12.399.458	5.534.004	5.625.036	116.512.505		140.071.003	
		31.12.2015.	100.810.937	2.400.088	5.257.708	26.569.761		135.038.494	
4.	Rad	31.12.2016.	2.464.628	3.485.112	2.027.576	7.471.817	39.011.404	54.460.537	
		31.12.2015.	3.599.676	2.967.014	836.580	7.790.296	38.908.799	54.102.365	
5.	Park	31.12.2016.	1.221.453		1.509.211	3.485.601	9.065.465	15.281.730	
		31.12.2015.	1.442.789	3.553.196	1.644.193		9.246.973	15.887.151	
6.	Pokop	31.12.2016.	522.598	868.493	15.275.457	703.438	3.988.052	21.358.038	
		31.12.2015.	592.867	1.208.224	15.803.139	999.575	3.799.539	22.403.344	
7.	Tržnice i pijace	31.12.2016.	52.187	113.559		97.228	20.434.998	20.697.972	
		31.12.2015.	79.822	256.865		213.892	19.685.716	20.236.295	
8.	Vodostan	31.12.2016.	15.136	225.251	716.192		1.568.839	2.525.418	
		31.12.2015.	7.324	206.344	469.337		1.421.879	2.104.884	
9.	Komunalac	31.12.2016.	382.391	409.388	4.428.786		5.693.601	10.914.166	
		31.12.2015.	89.202	322.043	4.628.881		5.708.659	10.748.785	
10.	Trnovo	31.12.2016.	156.544	77.018			264.127	497.689	
		31.12.2015.	18.960	85.401	46.413		126.857	277.631	
Ukupno		31.12.2016.	99.484.207	29.321.201	158.336.659	142.380.090	909.213.839	1.338.735.996	
		31.12.2015.	184.754.055	30.448.004	143.175.242	48.282.989	921.811.867	1.328.472.157	

Najveći dio sredstava preduzeća čini kapital 67,9% ili preko 909 miliona KM. Dugoročne i tekuće obaveze javnih komunalnih preduzeća čine 12,8 % ukupne pasive.

Ukupna pasiva KJKP-a i JKP-a-učešće kapitala na dan 31.12.2016.

Graf 16.

U strukturi pasive pojedinih preduzeća došlo je do značajnijih promjena. Preduzeća sa najvećim učešćem kapitala u pasivi su Tržnice i pijace (98,7%), Vodovod i kanalizacija (86%), Rad (71,6%) itd.

Struktura pasive javnih komunalnih preduzeća daje se u Tabeli 22., a indeksi promjena u odnosu na 2015. u Tabeli 23.

Pasiva KJKP-a i JKP-a – struktura u %

Tabela 22.

R. br	KJKP i JKP	na dan	dobavljači	tekuće obaveze	dugoročna razgraničenja	dugoročne obaveze	kapital	pasiva	
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2016.	0,9	1,5	11,6		86,0	100,0	
		31.12.2015.	1,0	0,9	9,9		88,2	100,0	
2.	Sarajevagas	31.12.2016.	41,2	3,1	14,0	7,9	33,8	100,0	
		31.12.2015.	39,0	6,3	14,8	7,1	32,8	100,0	
3.	Toplane	31.12.2016.	8,9	4,0	4,0	83,2		100,0	
		31.12.2015.	74,7	1,8	3,9	19,7		100,0	
4.	Rad	31.12.2016.	4,5	6,4	3,7	13,7	71,6	100,0	
		31.12.2015.	6,7	5,5	1,5	14,4	71,9	100,0	
5.	Park	31.12.2016.	8,0		9,9	22,8	59,3	100,0	
		31.12.2015.	9,1	22,4	10,3		58,2	100,0	
6.	Pokop	31.12.2016.	2,4	4,1	71,5	3,3	18,7	100,0	
		31.12.2015.	2,6	5,4	70,5	4,5	17,0	100,0	
7.	Tržnice i pijace	31.12.2016.	0,3	0,5		0,5	98,7	100,0	
		31.12.2015.	0,4	1,3		1,1	97,3	100,0	
8.	Vodostan	31.12.2016.	0,6	8,9	28,4		62,1	100,0	
		31.12.2015.	0,3	9,8	22,3		67,6	100,0	
9.	Komunalac	31.12.2016.	3,5	3,8	40,6		52,2	100,0	
		31.12.2015.	0,8	3,0	43,1		53,1	100,0	
10.	Trnovo	31.12.2016.	31,5	15,5			53,1	100,0	
		31.12.2015.	6,8	30,8	16,7		45,7	100,0	
Ukupno		31.12.2016.	7,4	2,2	11,8	10,6	67,9	100,0	
		31.12.2015.	13,9	2,3	10,8	3,6	69,4	100,0	

R. br	KJKP i JKP	dobavljači	tekuće obaveze	dugoročna razgraničenja	dugoročne obaveze	kapital	pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	0,96	1,58	1,17		0,98	1,00
2.	Sarajevagas	1,07	0,50	0,96	1,11	1,04	1,01
3.	Toplane	0,12	2,31	1,07	4,39		1,04
4.	Rad	0,68	1,17	2,42	0,96	1,00	1,01
5.	Park	0,85	0,00	0,92		0,98	0,96
6.	Pokop	0,88	0,72	0,97	0,70	1,05	0,95
7.	Tržnice i pijace	0,65	0,44		0,45	1,04	1,02
8.	Vodostan	2,07	1,09	1,53		1,10	1,20
9.	Komunalac	4,29	1,27	0,96		1,00	1,02
10	Trnovo	8,26	0,90	0,00		2,08	1,79
	Ukupno	0,54	0,96	1,11	2,95	0,99	1,01

Dugoročne obaveze su povećane kod KJKP Sarajevogasa, Toplana, dok su kod Rada i Pokopa imale smanjenje u odnosu na 2015. godinu. Ukupna dugoročna razgraničenja su povećana za 11% u odnosu na 2015. godinu, i to u Vodovodu i kanalizaciji, Toplanama, Radu, Pokopu i Vodostanu. U posmatranom periodu ukupne tekuće obaveze su smanjene za 4%.

7. Izvedeni pokazatelji poslovanja

U toku 2016. godine komunalna preduzeća (KJKP-a i JKP-a) ostvarila su prosječan prihod po zaposlenom od 76.272 KM, koji je manji za 5,5% u odnosu na 2015. godinu. Najveći prihod po zaposlenom ostvarila su KJKP-a: Sarajevagas (287.899 KM), Toplane (162.949) i JKP Trnovo (242.176 KM), čiji je prihod po zaposlenom iznad prosjeka svih preduzeća za preko 3,1 puta.

Ispod prosjeka komunalnih preduzeća prihod po zaposlenom ostvaren je u svim ostalim preduzećima, i to u KJKP-ima: Park za 63,8%, Rad za 56,2%, Pokop za 39%, Tržnice i pijace za 37,5% i Vodovod i kanalizacija za 28,6%, a u JKP-ima: Vodostan za 35,9%, Komunalac za 24,2%.

Prosječan rashod po zaposlenom javnih komunalnih preduzeća u 2016. godini iznosi 80.054 KM i u odnosu na 2015. godinu je manji za 10,2%. I ovaj pokazatelj je najveći kod KJKP-a: Sarajevagas (287.815 KM) i JKP Trnovo (225.732 KM), koji je ostvaren za 3,6 puta iznad prosjeka u Sarajevogasu, a 2,8 put iznad prosjeka u Trnovu.

Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP-a i JKP-a- na osnovu dobiti i neto dobiti

Tabela 24.

R. br	KJKP i JKP	na dan	prihod po zaposlenom u KM	rashod po zaposlenom u KM	dobit po zaposlenom u KM	neto dobit po zaposlenom u KM	gubitak po zaposlenom u KM	efikasnost poslovanja	rentabilnost poslovanja	rentabilnost kapitala	marža profita	koeficijent obrtaja sredstava
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2016.	54.435	72.600			18.165	0,750				2,58
		31.12.2015.	54.028	71.260			17.232	0,758				3,37
2.	Sarajevagas	31.12.2016.	287.899	287.815	84	75		1,000	0,001			2,76
		31.12.2015.	343.200	356.508			13.308	0,963				0,88
3.	Toplane	31.12.2016.	162.949	157.312	5.637	5.054		1,036	0,067		0,035	1,93
		31.12.2015.	163.632	190.960			27.328	0,857				2,77
4.	Rad	31.12.2016.	33.386	33.229	157	141		1,005	0,007	0,005	0,005	1,59
		31.12.2015.	33.416	33.349	67	61		1,002	0,003	0,002	0,002	1,56
5.	Park	31.12.2016.	27.535	29.520			1.986	0,933				3,39
		31.12.2015.	26.493	29.041			2.548	0,912				2,93
6.	Pokop	31.12.2016.	46.478	45.378	1.099	920		1,024	0,145	0,057	0,024	6,13
		31.12.2016.	48.032	47.901	131	70		1,003	0,017	0,007	0,003	11,03
7.	Tržnice i pijace	31.12.2016.	47.617	38.453	9.164	8.234		1,238	0,930	0,041	0,192	4,83
		31.12.2015.	46.951	44.719	2.232	1.976		1,050	0,476	0,009	0,048	10,02
8.	Vodostan	31.12.2016.	48.887	44.590	4.297	3.867		1,096	0,148	0,104	0,088	1,68
		31.12.2015.	42.264	44.921			2.657	0,941				2,18
9.	Komunalac	31.12.2016.	57.787	57.939			152	0,997				5,53
		31.12.2015.	54.824	54.074	750	750		1,014	0,067	0,011	0,014	4,91
10.	Trnovo	31.12.2016.	242.176	225.732	16.444	14.795		1,073	0,373	0,623	0,068	5,49
		31.12.2015.	68.833	54.317	14.516	14.095		1,267	0,740	1,030	0,211	3,51
Ukupno		31.12.2016.	76.272	80.054	1.041	931	4.824	0,953	0,032	0,004	0,014	2,36
		31.12.2015.	80.766	89.246	141	128	8.621	0,905	0,003	0,001	0,002	1,50

Nivo izvedenih pokazatelja poslovanja preduzeća u odnosu na prosjek KJKP-a i JKP-a Tabela 25.

R. br.	KJKP i JKP	Prihod po zaposlenom	Rashod po zaposlenom	Dobit po zaposlenom	Neto dobit po zaposlenom	Gubitak po zaposlenom
1.	Vodovod i kanalizacija	0,71	0,91			3,77
2.	Sarajevagas	3,77	3,60	0,08	0,08	
3.	Toplane	2,14	1,97	5,41	5,43	
4.	Rad	0,44	0,42	0,15	0,15	
5.	Park	0,36	0,37			0,41
6.	Pokop	0,61	0,57	1,06	0,99	
7.	Tržnice i pijace	0,62	0,48	8,80	8,85	
8.	Vodostan	0,64	0,56	4,13	4,16	
9.	Komunalac	0,76	0,72			0,03
10.	Trnovo	3,18	2,82	15,79	15,90	
	Ukupno	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Dobit u 2016. godini ostvarila su KJKP-a i JKP-a: Tržnice i pijace, Toplane, JKP Vodostan, Pokop, Trnovo, Rad i Sarajevagas. Prosječna dobit po zaposlenom u komunalnim preduzećima (KJKP-a i JKP-a) je 1041 KM, što je povećanje u odnosu na 2015. godinu za 7,3 puta.

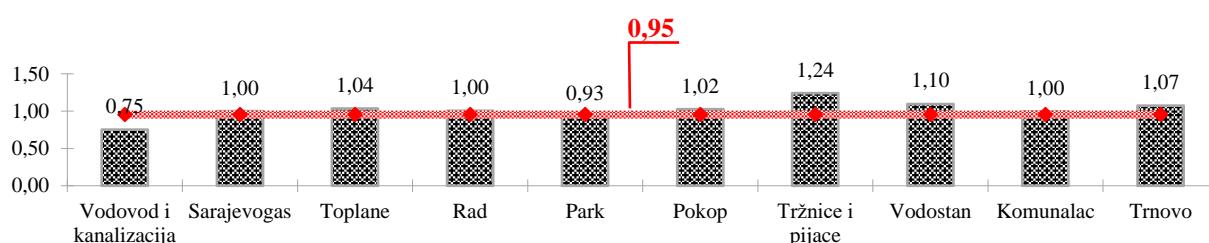
Neto dobit ostvarila su KJKP-a i JKP-a: Trnovo, Tržnice i pijace, Toplane, JKP Vodostan, Pokop, Rad i Sarajevagas. Prosječna neto dobit po zaposlenom u kantonalnim i javnim komunalnim preduzećima je 931 KM, i veća je za 7,2 puta u odnosu na 2015. godinu.

Gubitak u poslovanju iskazala su dva KJKP-a: Vodovod i kanalizacija, Park i JKP-a: Komunalac. Prosječan gubitak po zaposlenom iznosi 4.824 KM i manji je za 44% nego u 2015. godini. Najveći gubitak po zaposlenom u 2016. godini je u KJKP-u Vodovod i kanalizacija i iznosi 18.165 KM i veći je za 5,4% u odnosu na 2015. godinu, a preko 3,7 puta viši od prosjeka KJKP-a i JKP-a. U javnim komunalnim preduzećima gubitak po zaposlenom je 4,6 puta veći od dobiti po zaposlenom.

Efikasnost poslovanja, kao pokazatelj sposobnosti postizanja rezultata, mjerena odnosom ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, ukazuje da su komunalna preduzeća na granici i iznad prosjeka: KJKP: Tržnice i pijace, Toplane, Pokop, Sarajevagas, Rad i JKP Vodostan, Trnovo i Komunalac.

Efikasnost poslovanje preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,95, 2016.

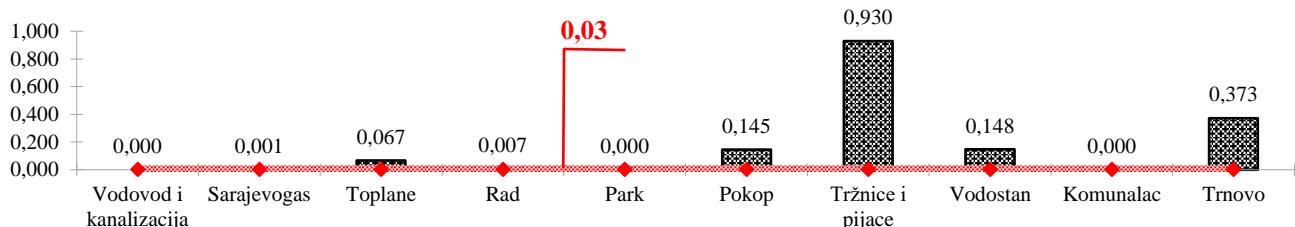
Graf 17.

Rentabilnost poslovanja, ekonomsko mjerilo uspješnosti poslovanja, mjerena odnosom dobiti i tekućih sredstava, najznačajnija je kod KJKP-a Tržnice i pijace.

Rentabilnost poslovanje preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,03, 2016.

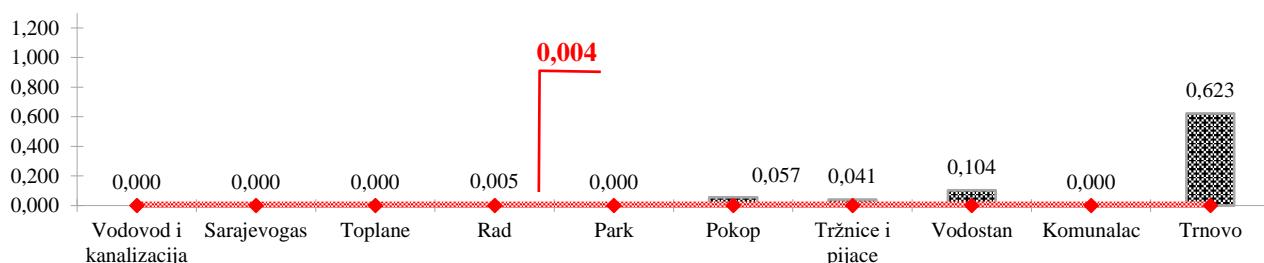
Graf 18.

Rentabilnost vlastitog kapitala, kao odnos dobiti i uloženog kapitala, značajna je kod JKP-a Trnovo.

Rentabilnost kapitala preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,004, 2016.

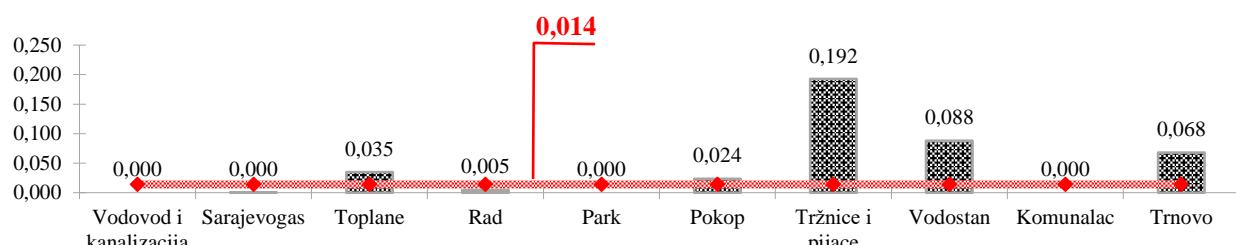
Graf 19.

Marža profita kao pokazatelj udjela dobiti u ukupnim prihodima, ukazuje koliko se u komunalnim preduzećima koja iskazuju dobit, na jednu KM prihoda prosječno ostvaruje dobit. Najveću dobit po jedinici prihoda ostvaruje KJKP-e Tržnice i pijace i JKP-e Trnovo.

Marža profita preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =0,014, 2016.

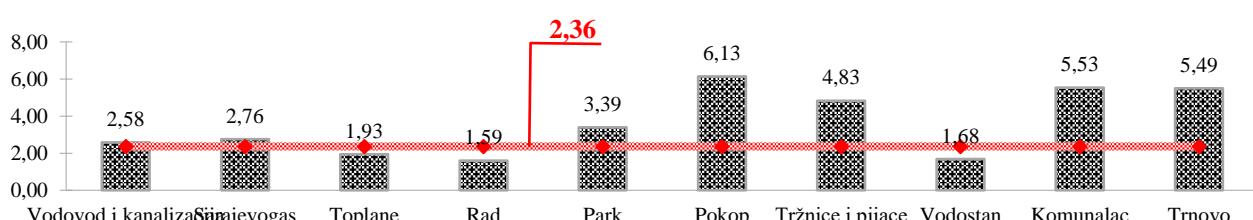
Graf 20.

Koefficijent obrtaja, koji ukazuje koliko se puta obrtna sredstva obrnu tokom godine, najveći je kod KJKP-a Pokop. Mjeri se odnosom prihoda i prosječno angažovanih obrtnih sredstava.

Koefficijent obrta sredstava preduzeća, prosjek KJKP-a i JKP-a =2,36, 2016.

Graf 21.

R e z i m e

- Komunalna preduzeća u Kantonu Sarajevo u 2016. godini ostvarila su **ukupan prihod** od 262.374.341 KM koji je manji za 4,9% od ukupnog prihoda ostvarenog u prethodnoj godini. Prihod od osnovne aktivnosti iznosi 252.467.068 KM i manji je za 5,3% u odnosu na 2015. godinu i učestvuje sa 96,2 % u ukupnom prihodu.
- Ostvareni **ukupni rashodi** 275.387.197 KM i manji su za 9,7% u odnosu na ostvarene ukupne rashode iz 2015.godine. Materijalni troškovi i usluge iznose 130.161.735 KM i manji su za 18,2% u odnosu na 2015. godinu, a učestvuju sa 47,2 % u ukupnim rashodima. Troškovi zaposlenih iznose 87.100.425 KM i manji su za 1,3% u odnosu na 2015. godinu, a učestvuju sa 31,6 % u ukupnim rashodima.
- **Dobit** u poslovanju ostvarila su KJKP-a: Toplane, Tržnice i pijace, Pokop, Rad, KJP Trnovo, Vodostan Ilijaš te Sarajevagas u ukupnom iznosu od 3.582.368 KM i veća je za preko 7,4 puta u odnosu na prethodnu godinu. Neto dobit u 2016. godini ostvarila su kantonalna javna komunalna preduzeća: Toplane,Tržnice i pijace, Pokop, Rad, Sarajevagas, te JKP Vodostan i Trnovo, u ukupnom iznosu 3.201.769 KM i veći je preko 7,3 puta u odnosu na prethodnu godinu.
- **Gubitak** u 2016. godini ostvarilo je dva KJKP-a (Vodovod i kanalizacija, Park) i JKP Komunalac Hadžići u iznosu 16.595.224 KM i manji je za 43,6% u odnosu na ostvaren gubitak na dan 31.12.2015. godine.
- **Cijene** komunalnih usluga utiču na ostvareni finansijski rezultat. Sva KJKP-a i JKP-a smatraju da posluju po neekonomskim cijenama. Kod posmatranja prijedloga predloženih cijena najveće je povećanje predloženo kod cijena za vodu i odvodnju otpadnih voda.
- U toku 2016. godine javnim komunalnim preduzećima doznačena su **sredstava iz Budžeta Kantona** u iznosu od 29.680.866 KM i veća su za 5,8% u odnosu na prethodnu godinu. Najveća sredstva doznačena su KJKP-u Rad u iznosu od 7.732.700 KM, što predstavlja skoro 1/4 ukupno doznačenih sredstava iz Budžeta Kantona.
- Realizovana investiciona ulaganja u **komunalnu infrastrukturu** u 2016. godini, prema podacima komunalnih preduzeća (KJKP-a i JKP-a) iznosila su 24.839.024 KM i manja su za 24,1% u odnosu na prethodnu godinu. Ostvarene investicije za građevinske objekte iznose 76,10%, u opremu 21,61% i ostalo 2,29% investicija.
- U toku 2016. godine u komunalnim preduzećima bilo je ukupno 3.431 **zaposlenih** na temelju sati rada. U odnosu na prethodnu godinu zaposlenost je manja za 0,7%.
- **Prosječna plaća** u komunalnim preduzećima je 2016. godine iznosila 1.016 KM na temelju sati rada i veća je za 0,9% u odnosu na prethodnu godinu, i manja je za 0,5% od prosječne plaće u Kantonu Sarajevo za 2016. godinu koja iznosi 1.018 KM. Kod isplata plaća većina KJKP-a i JKP-a primjenjuje Kolektivni ugovor.

- Kretanje plaća treba da prati organizaciju preduzeća, efikasnost, produktivnost, ekonomičnost u poslovanju, a ne samo primjenu kolektivnog ugovora u komunalnim djelatnostima u djelu koji se odnosi na plaće (pogotovo u današnjoj društveno-ekonomskoj i socijalnoj situaciji u KS i zemlji).

- Na dan 31.12.2016. godine prema **kvalifikacionoj strukturi** zaposlenih, radnici sa srednjom spremom čine 25,9%, kvalifikovani radnici čine 25,8%, radnici sa visokom i višom spremom 13,1%, a preko 22,5 % zaposlenih su sa nižim kvalifikacijama (NSS, PK i NK).

U 2016. godini došlo je do smanjenja plaća radnika svih kvalifikacija u prosjeku od 1,2%.

- **Masa neto plaća i naknada** u ukupnim rashodima iznosi 41.815.194 KM i manja je za 0,19% u odnosu na prethodnu godinu, a učešće u ukupnim rashodima iznosi 15,3%.

- **Ukupna poslovna sredstva (aktiva)** javnih komunalnih preduzeća na dan 31.12.2016. godine iznose 1.338.735.996 KM što predstavlja povećanje od 0,7% u odnosu na 31.12.2015. godinu. U imovini komunalnih preduzeća najviše učestvuju građevinski objekti sa 49,9%, i manje je za 1,7 indeksna poena u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi **izvora sredstava** dominira kapital sa 67,9 % i manji je za 1,5 indeksni poena u odnosu na prošlu godinu.

- **Izvedeni pokazatelji** poslovanja komunalnih preduzeća (KJKP-a i JKP-a), ukazuju na to da je u 2016. godini ostvaren prosječan prihod po zaposlenom od 76.272 KM, prosječan rashod po zaposlenom 80.054 KM, prosječna dobit po zaposlenom 1041 KM, prosječna neto dobit po zaposlenom 931 KM i prosječan gubitak po zaposlenom 4.824 KM. Prosječna stopa efikasnosti je manja od 1, ukazuje na veoma nisku racionalnost upotrebe raspoloživih resursa. Rentabilnost poslovanja, koje je u svim preduzećima manje od 1 pokazuje na neuspješnost u poslovanju preduzeća.

**ANEKS – LIČNA KARTA KANTONALNIH I
JAVNIH KOMUNALNIH PREDUZEĆA KANTONA SARAJEVO ZA 2016. GODINU**

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE “VODOVOD I KANALIZACIJA”

adresa	Jaroslava Černija br. 8
telefon	237-655; 440-658

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	47.794.041
rashodi (u KM)	63.742.699
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	15.948.658
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	899
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1037
poslovna sredstva (u KM)	893.470.424
tekuća sredstva (u KM)	18.505.138
stalna sredstva (u KM)	874.965.286
kapital (u KM)	768.592.526

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	54.435
rashodi po zaposlenom (u KM)	72.600
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM))	
gubitak po zaposlenom (u KM)	18.165
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,750
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,58

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE “SARAJEVOGAS”

adresa	Mehmeda ef Pandže br. 4
telefon	445-120 445-525

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	86.081.706
rashodi (u KM)	86.056.632
dobit u poslovanju (u KM)	25.074
neto dobit (u KM)	22.567
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	300
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM))	1.269
poslovna sredstva (u KM)	179.459.019
tekuća sredstva (u KM)	31.245.301
stalna sredstva (u KM)	148.213.718
kapital (u KM)	60.594.827

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	287.899
rashodi po zaposlenom (u KM)	287.815
dobit po zaposlenom (u KM)	84
neto dobit po zaposlenom (u KM)	75
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,000
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0,001
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod).	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,76

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE “TOPLANE”

adresa	Semira Frašte br. 22
telefon	450-030; 450-527

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi u KM	57.521.004
rashodi (u KM)	55.531.115
dobit u poslovanju (u KM)	1.989.889
neto dobit (u KM)	1.784.128
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	352
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1.211
poslovna sredstva (u KM)	140.071.003
tekuća sredstva (u KM)	29.735.113
stalna sredstva (u KM)	110.335.890
kapital (u KM)	

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	162.949
rashodi po zaposlenom (u KM)	157.312
dobit po zaposlenom (u KM)	5.637
neto dobit po zaposlenom (u KM)	5.054
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,036
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,067
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	0,035
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,93

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE “RAD”

adresa	Paromlinska br. 57
telefon	647-879; 656-812

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi(u KM)	38.360.141
rashodi (u KM)	38.179.730
dobit u poslovanju (u KM)	180.411
neto dobit (u KM)	162.370
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	1.158
prosječna plaća (na temelju sati rada u u KM))	842
poslovna sredstva (u KM)	54.460.537
tekuća sredstva (u KM)	24.081.163
stalna sredstva (u KM)	30.379.374
kapital (u KM)	39.011.404

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM))	33.386
rashodi po zaposlenom (u KM)	33.229
dobit po zaposlenom (u KM)	157
neto dobit po zaposlenom (u KM)	141
gubitak po zaposlenom ((u KM))	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,005
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,007
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,005
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	0,005
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,59

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE “PARK”

adresa	Podgaj br. 6
telefon	471-176; 214-164

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	8.755.993
rashodi (u KM)	9.387.501
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	631.508
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	318
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM))	914
poslovna sredstva (u KM)	15.281.730
tekuća sredstva (u KM)	2.582.785
stalna sredstva (u KM)	12.698.945
kapital (u KM)	9.065.465

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	27.535
rashodi po zaposlenom (u KM)	29.520
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	1.986
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,933
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	3,39

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE “POKOP”

adresa	Mula Mustafe Bašeskije br. 38
telefon	535-170; 446-137

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	9.527.925
rashodi (u KM)	9.302.560
dobit u poslovanju (u KM)	225.365
neto dobit (u KM)	188.513
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	181
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1.386
poslovna sredstva (u KM)	21.358.038
tekuća sredstva (u KM)	1.452.480
stalna sredstva (u KM)	19.905.558
kapital (u KM)	3.988.052

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	46.478
rashodi po zaposlenom (u KM)	45.378
dobit po zaposlenom (u KM)	1099
neto dobit po zaposlenom (u KM)	920
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,024
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,145
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,057
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	0,024
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	6,13

KANTONALNO JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE “TRŽNICE I PIJACE”

adresa	Mula Mustafe Bašeskije br. 4a
telefon	205-549

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	4.333.129
rashodi (u KM)	3.499.229
dobit u poslovanju (u KM)	833.900
neto dobit (u KM)	749.283
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	87
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	1.248
poslovna sredstva (u KM)	20.697.972
tekuća sredstva (u KM)	896.992
stalna sredstva (u KM)	19.800.980
kapital (u KM)	20.434.998

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	47.617
rashodi po zaposlenom (u KM)	38.453
dobit po zaposlenom (u KM)	9.164
neto dobit po zaposlenom (u KM)	8.234
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,238
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,930
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,041
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	0,192
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	4,83

JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE “VODOSTAN”

adresa	Ilijaš
telefon	400-024 400-740

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	1.857.709
rashodi (u KM)	1.694.420
dobit u poslovanju (u KM)	163.289
neto dobit (u KM)	146.690
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	38
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM))	863
poslovna sredstva (u KM)	2.525.418
tekuća sredstva (u KM)	1.104.388
stalna sredstva (u KM)	1.421.030
kapital (u KM)	1.568.839

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	48.887
rashodi po zaposlenom (u KM)	44.590
dobit po zaposlenom (u KM)	4.297
neto dobit po zaposlenom (u KM)	3.867
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,096
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,148
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,104
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	0,088
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	1,68

JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE “KOMUNALAC”

adresa	Žunovačka 4 Hadžići
telefon	420-346 420-192

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	5.720.936
rashodi (u KM)	5.735.994
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	15.058
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	88
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM)	918
poslovna sredstva (u KM)	10.914.166
tekuća sredstva (u KM)	1.034.649
stalna sredstva (u KM)	9.879.517
kapital (u KM)	5.693.601

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	57.787
rashodi po zaposlenom (u KM)	57.939
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	152
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,997
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital).	
marža profita (dobit/prihod)	
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	5,53

JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE “TRNOVO”

adresa	Dejčići bb
telefon	438-226

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	2.421.757
rashodi (u KM)	2.257.317
dobit u poslovanju (u KM)	164.440
neto dobit (u KM)	147.948
gubitak (u KM)	
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	10
prosječna plaća (na temelju sati rada u KM))	732
poslovna sredstva (u KM)	497.689
tekuća sredstva (u KM)	441.052
stalna sredstva (u KM)	56.637
kapital (u KM)	264.127

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	242.176
rashodi po zaposlenom (u KM)	225.732
dobit po zaposlenom (u KM)	16.444
neto dobit po zaposlenom (u KM)	14.795
gubitak po zaposlenom (u KM)	
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	1,073
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,373
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,623
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital).	
marža profita (dobit/prihod)	0,068
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	5,49

JAVNA KOMUNALNA PREDUZEĆA
(KJKP-A I JKP-A)

broj preduzeća	10
----------------	----

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	262.374.341
rashodi (u KM)	275.387.197
dobit u poslovanju (u KM)	3.582.368
neto dobit (u KM)	3.201.769
gubitak (u KM)	16.595.224
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	3.431
prosječna plaća (na temelju sati rada (u KM))	1.116
poslovna sredstva (u KM)	1.338.735.996
tekuća sredstva (u KM)	111.079.061
stalna sredstva (u KM)	1.227.656.935
kapital (u KM)	909.213.839

IZVEDENI POKAZATELJI	
prihodi po zaposlenom (u KM)	76.272
rashodi po zaposlenom (u KM)	80.054
dobit po zaposlenom (u KM)	1.041
neto dobit po zaposlenom (u KM)	931
gubitak po zaposlenom (u KM)	4.824
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,953
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,032
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,004
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	0,014
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,36

KORIŠTENI IZVORI

1. KJPK Vodovod i kanalizacija (2016):

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;

Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2016. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;

Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2016. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;

Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2016. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;

Godišnji izvještaj o investicijama za 2016. godinu(Obrazac INV-01), Sarajevo;

Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;

Struktura gubitka u apsolutnom i relativnom iznosu

Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje poslovanja

Strukturu cijene usluge i prijedlog cijene sa strukturom

2. KJPK Sarajevogas (2016):

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;

Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2016. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;

Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2016. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;

Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2016. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;

Godišnji izvještaj o investicijama za 2016. godinu(Obrazac INV-01), Sarajevo;

Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;

Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2016. godina

Struktura gubitaka u apsolutnom i relativnom iznosu

Sanacija gubitka program

Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje poslovanja

Struktura cijene i prijedlog ekonomске cijene usluga

3. KJKP Toplane Sarajevo (2016):

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;

Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2016. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;

Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2016. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;

Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2016. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;

Godišnji izvještaj o investicijama za 2016. godinu(Obrazac INV-01), Sarajevo;

Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;

Finansijski izvještaj o poslovanju za 2016. godinu

Struktura cijena usluga i naš prijedlog ekonomске cijene

Program sanacije gubitka

Problematika poslovanja i Program mjera za sanaciju

Struktura cijene usluge i prijedlog ekonomске cijene

4. KJKP Park Sarajevo (2016):

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2016. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2015. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2016. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2016. godinu(Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2016. godina

5. KJKP Pokop Sarajevo (2016):

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2016. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2016. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2016. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2016. godinu(Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2016. godina
Analiza problematike poslovanja sa prijedlogom mjera

6. KJKP Tržnice i pijace (2016):

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2016. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2016. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2016. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2016. godinu(Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2016.godina
Problemi u poslovanju sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje poslovanja
Struktura cijene usluge

7. KJKP Rad (2016):

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2016. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2016. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2016. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2016. godinu(Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2016. godina
Struktura cijena usluga i naš prijedlog ekonomске cijene
Prijedlog mjera za unapređenje poslovanja

8. JKP Komunalac Hadžići (2016):

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2016. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2016. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2016. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2016. godinu(Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2016. godina
Struktura gubitka i program sanacije gubit
Prijedlog mjera za unaprijeđenje poslovanja
Struktura cijena usluga i prijedlog ekonomске cijene

9. JKP Vodostan Ilijaš (2016):

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2016. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2016. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2016. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2016. godinu(Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Izvještaj o poslovanju preduzeća za 2016. godina
Struktura gubitaka u apsolutnom i relativnom iznosu
Program sanacije gubitka
Program za unaprijeđenje poslovanja
Prijedlog ekonomske cijene i tarifnog sistema

10. JKP „Trnovo“ Trnovo (2016):

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine, (Obrazac-BSPr), Sarajevo;
Bilans uspjeha za period 01.01. do 31.12.2016. godine (Obrazac-BUPr), Sarajevo;
Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2016. godinu (Obrazac StatAneks), Sarajevo;
Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za period 01.01.-31.12.2016. godine (Obrazac-PPPI), Sarajevo;
Godišnji izvještaj o investicijama za 2016. godinu(Obrazac INV-01), Sarajevo;
Pregled broja zaposlenih po kvalifikacionoj strukturi i prosječnoj neto plaći;
Podaci o doznačenim sredstvima iz Budžeta Kantona Sarajevo za 2016. godinu.

11. Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo (2016):

Izvještaj o poslovanju kantonalnih komunalnih i javnih komunalnih preduzeća u 2016. godini.

12. Federalni zavod za statistiku:

Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po Kantonima, Sarajevo, mart 2016. godine.